

నాటకాలు

భక్తి, జ్ఞాన, పురాణ, జానపద

జయ దేవ

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కౌశిక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్ష్యు

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాదే

గురు గౌరీమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు పీఠ్యహ్లాంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు శ్రీలింగ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు హాయి బాలా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమహార్య

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్చుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020010005478

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Author's Last Name																														
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z					
Year																														
1850-1900					1901-1910					1911-1920					1921-1930					1931-1940					1941-1950					1951-
Subject																														
Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...																						
Language																														
Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu																						

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

జ య దే వ

(నాటకం)

యువ బుక్ డిపో

ఆచారప్పన్‌పేరి :: గవర్నమెంటు

మద్రాసు :: బెజవాడ

వో చే వో శ్లో

జయదేవుడు—వొక్కడే పురుషుడు

పద్మావతి

సువర్ణముఖి

యశోద

రాణి

దేవలత

సుహాసిని

భ్రమర

మదాలస

జయదేవుని నఖలు

లాలస—కూతురు

వృద్ధభిక్షుకి

భర్తకంఠం

ఒక బో రంగం

[రాత్రి పడకొండు గంటలు—రాజుగారి దివాణంముందు జయదీవుడు కూచుని పాడుతున్నాడు...నలినీ, మాలినీ మాట్లాడుకుంటోనొచ్చారు.]

నలినీ

ఎన్నాళ్ళీ విలాపం ?

మాలినీ

దుర్గ ప్రవేశం కావాలి, వీడు మానాలి.

నలినీ

వీడి సాహసానికి పరిమితి వుందా ?

మాలినీ

చక్రవర్తి నిర్లక్ష్యం చూడు.

నలినీ

రాణి ప్రార్థనపైన వుపేక్షిస్తున్నాడు. అదిగాక రాణిశీలంలో అమిత విశ్వాసం రాజుకి.

మాలినీ

ఎంతకాలం యీ విలాపం ?

నలినీ

రాణి యీపాట తన చెవుల బడకుండా నాలుగు రాత్రులనించి మైనం పెట్టుకుంది.

మాలినీ

వీడి నోరు మూయించకూడదూ ?

నలినీ

ఎవణ్ణి ఏప్రీకూడా నిరాకరించలే దనే కీర్తివుందో, అతన్ని నిరాకరించా ననే కీర్తి పొందాలని ఆమె. ఎవర్ని యే పరపురుషుడూ యెరగడో ఆ రాణిని స్వాధీనం చేసుకోవాలనే కీర్తికి యితను ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

మాలిని

మరి యీ కృత్రిమ బధిరత్వం ?

నలిని

మూడు దినాలు నిగ్రహించింది యీ గానమాధురిని, ఆనహాయంతో.

[వెళ్ళిపోయినారు. జయదేవుడు పాడుతున్నాడు, పూళ్ళోంచి ఫల
హారాలు పట్టుకుని స్త్రీలు వచ్చారు.]

దేవలత

ఒకసారి కటాక్ష వీక్షణాలు మాపైని ప్రసరింప చెయ్యాలి.

జయదేవుడు

ఎవరు ? దేవలతా ?

సుహాసిని

(పూలహారం వేస్తూ) నేను సుహాసినిని.

జయదేవుడు

సుహాసినా ! వృద్ధ సింహం యేమంటోంది ?

భ్రమర

మీరు మహాదీక్షలో మగ్నులైనారని తెలిసినతరువాత కొంచెం దైర్యం
తెచ్చుకుంది.

దేవలత

మా యిళ్ళన్నీ శ్మశానాలైనాయి.

భ్రమర

కళ్ళు తెరిస్తే మూగే అదైర్యాన్నీ, నిరాశనీ, ప్రయత్నించి పారతోలి.
యెట్లాగో ప్రాణాన్ని నిభావుకుంటున్నాము.

జయదేవుడు

వెళ్ళక పొందరాల్సి వెదజిమ్మే ఆ కన్యయెవరు ?సిగ్గా ?

భ్రమర

లాలస.

జయదేవుడు

ఆపేరు సుందరానుభవాల్ని స్ఫురింప చెయ్యదే :

లాలస

తమ పుత్రికను తమరే మరిచారే !

జయదేవుడు

తప్పు నాది. కాని లాలసా, నీచూపుల్లోంచి కన్నీళ్ళు వాయికుతున్నాయేం?

సువర్నముఖి

విద్యానాథుడి కిస్తారుట.

జయదేవుడు

విద్యానాథుడికా ? ఆ జడుడికి, ఆ సంగీత బధిరుడికి ! రాజనేత్రి
ఆలోచనేనా ? లేక భర్తదా ?

లాలస

అమ్మదే.

జయదేవుడు

లాలసా ! నీతల్లి భర్త, నీవు తన పుత్రిక వంటాడు కాబోయి ! రాజ
నేత్రితో మాట్లాడతాను. కాని దానిలో అత్యవైకాల్యం నశించింది.
అయినా

లాలస

వ్యవధి లేదు.

జయదేవుడు

ఇంటికి వెళ్లు. భ్రమరా, లాలసను నీదగ్గర దాచు. ఈరాత్రి తప్పకు
నాకు దేవీ దర్శనము. లేవు పురప్రవేశము.

దేవలత

(భ్రమరతో) చెప్పు మరి.

భ్రమర

నీవే చెప్పు.

దేవలత

పద్మావతి శయ్యపై న వున్నది.

జయ దేవుడు

ఆ నిజమా ?

భ్రమర

నిజము.

జయ దేవుడు

వాస్తాను. (లేచాడు)

భ్రమర

వాస్తవమా ?

జయ దేవుడు

తప్పుడు.

దేవలత

తమ ప్రతిజ్ఞ ?

జయ దేవుడు

కవపడవి కీర్తికాంత భుజవల్లరులను పద్మావతి బాధ నువశమింప
కుండా ఆటంకపరచనిస్తానా ?

[పాడుతో లేచివెళ్ళాడు-స్త్రీలు పెంట పెళ్ళారు, రాణి, నలిన
వొచ్చారు. చీకటివల్ల యేమీ కనపడదు.]

రాణి

నలినీ, వినబడదేం, ఆ దివ్యమంగళరవము :

నలినీ

నీ ప్రతిజ్ఞ నెరవేరిందిగా : ఇంక గాన మెందుకు :

రాణి

జయదేవా! ప్రియా! నీ గానోద్రేకంచేత కరిగే నా హృదయ నవ నీతాన్ని కాపాడే బధిరత్వము ఆవిరైపోయింది. అభిమాన అధికారచ్యుతనై. నీముందు నుంచున్నాను. అంత గాఢంగా నన్ను కదిలించిన నీ గానవాహిని ఇట్లా యింకిపోయిందేం. యీ అంధకారంలో? కోపమా! ఇంతకాలం శ్రమ పెట్టానని రోషమా? నీ గీతపు మొదటి స్వరాన్ని విన గానే నా హృదయాంతరాళానికి తెలిసింది నేను నీకు వశ్యమైనానని. ముందు చల్లగా ప్రసరించే కాంతితో ఆకర్షిస్తేనేకాని చంద్రదర్శన మాతుందా? నీ కనుచూపు పడడమే మహాభాగ్యంగా యెన్నుకుని పాదాల కింద చెరగువరిచే సామాన్యస్త్రీజన మమకారానికి, సామంతరాజ దుహితా శిరోమణిభూషిత పాదారవిందనైన నా ప్రేమకీ తారతమ్యం లేదా? ఇంక దర్శన మియ్యకూడదూ? ఏదీ! ఒక్కసారి నా హృదయాన్ని కంపింప జెయ్యి. తరవాత శిక్ష. సఖీ, వెతుకు.

నలినీ

ఆ వస్త్రప్రీతి పురానికి పిలుచుకు వెళ్లారు.

రాణి

ఏమి? నన్ను. నా రాకను తృణీకరించి....అదంతా హేళనా? నామీది పట్టుదల! అంతేనేమో కావలసింది. నన్ను జయించాననే కీర్తిమీద అభిలాషతప్ప వేరుకోర్కీ లేదేమో! కాదు కాదు, ఆ వాక్కులలో ఆ మాధుర్యంలో అహంభావత్వం లేదు. నిరాశచెంది నేనునిర్భీవశించని తృణీకరించి వెళ్లాడు, నాకవి,

నలిని

దేవీ, మందిరం తోపలికి దయచేయండి.

రాణి

తోపలికా : ఎందుకు ? అగాన మింకా గోడలమధ్య ప్రతిధ్వనిస్తోనే వుంది. ఎట్లారాను, గాయమైన ఆ కవి హృదయానికి శాంతి నివ్వనిది : నాపైని, శ్రీ హృదయంపైన కలిగిన నీవాఖిప్రాయాన్ని తొలిగించండి ఎట్లారాను ?

నలిని

మళ్ళీ రేపు రాత్రి వస్తాడు.

రాణి

రాడు. నీకు తెలీదు. రాడు.

నలిని

నేను పిలుచుకుని వస్తాను.

రాణి

నమ్మదు. వెక్కిరిం పనుకుంటాడు.

నలిని

ఏమి చెయ్యాలని తమ అనుజ్ఞ ?

రాణి

కవి సార్వభౌముడి హర్మ్యానికి దోషచూపు.

నలిని

హర్మ్యమా : అది కుటీరము.

రాణి

నరే :

నలిని

నాకు దైర్యం లేదు,

రాణి

చీ : నేను వెడుతున్నాను.

నలిని

తమ పాదాలు రాళ్ళపైని చీలిక లొతాయి. పల్లకిపైని.....

రాణి

లక్ష్మము లేదు. నీవు పో.

నలిని

చులక నొతారు, ప్రభువులకి, ప్రజలకు మత బాధ్యతను తలుచుకోండి.

రాణి

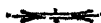
అవన్నీ తరవాత.

నలిని

తమర్ని ప్రజలు గుర్తించి అడ్డగిస్తారు.

రాణి

నేనింక రాను. నువ్వు తోపలికిపో.

రెం డో రం గం

[గదిలో చాపమీద పద్మావతి కడపటి ఆవస్తలో పడుకునివుంది. జయదేవుడూ, పురస్త్రిలు దగ్గర వున్నారు.]

జయదేవుడు

పద్మావతి :

పద్మావతి

(కళ్లు తెరిచింది) వొచ్చారా! నా పెదవుల్ని తాకండి. నరకశ్వాసల కందనీక మాధుర్యాన్ని దాచుకుంటాను. ఒక్క పాటపాడు. యమలోక బాధల్ని చూసి వెక్కిరిస్తాను, ఆ పాట ప్రతి ధ్వనిలో.

జయదేవుడు

నరక మేమిటి? ఇంతకాలం నీ సంసారాన్ని, ధర్మాల్ని విడుల్ని మరి పించి నిన్ను కట్టివేసిన నాపాటనించి ఈనాడుమాత్రం తప్పించుకోగలనా? రానీ, యమపాళాలను మోహింపచేసి నిద్రపుచ్చుతాను.

పద్మావతి

నీ ముఖారవిందం కనబడకుండా, మృత్యువు తన కాలకుంతలాల్ని కప్పింది. నా కళ్ళనిండా! ఒక్క చెవులే యింకా ఈలోకంవైపు తెరిచి వుంచిన ద్వారాలు. నీ బాహువులకై నా స్తలమివ్వక పెనవేళాడు తన పాళాన్ని.

జయదేవుడు

కళాప్రోత్సాహివి, నా హృదయాధిదేవతవు. నీవులేని వ్రపంచ మేదీ?

పద్మావతి

దుఃఖించకండి. మీగానంకూడా యే నాదాన్ని అందుకో లేక విఫలమై నెనక్కొతిరిగి తన వొంపులో తానే మలుపుకునేదో ఆ ఓంకారానికి నృత్యం

చేస్తాను. ఈజడ శరీరరహితనై. యీ భౌతిక భార త్యాజ్యమై, యీ ప్రపంచగోళాలు చేసే ఆకాశగానానికి యీ కాంతి భూమిని వెతుక్కొంటో వొస్తూ వూగే వుపాన్మత్యానికి అడుగులు నిలుపుతాను. నీనుంచి దూరమైనా ననుకోకు. ఈ నాటినుంచి నీ గానంలో క్రొత్తప్రోత్సాహం కనబడుతుంది. అప్పుడు నాగొంతు నీతో కలిపి పాడుతున్నాననుకో. ఈ భూమినీ, యీ త్రీమోహాన్ని వదిలి, నీ గీతాలు నక్షత్రాలలో సంచరించేప్పుడు నాకోసమే వెతుకుతున్నాయని సంతోషిస్తానుగా!

జయ దేవుడు

ఇంక గానమా నాకు : నీమూర్తి నా యెదుట నిలవనిది ఇంకగీతాలెవరికోసము పాడను ?

పద్మావతి

కొంచెం ముందుగా వొస్తే కడపటి హారతికైనా చేతులు యెత్తగలిగి వుండును. మీ మాటలు దూరమౌతున్నాయి. మీ పెదవుల స్పర్శకూడా నా నరాన్ని కంపింపచెయ్యలేక పోతోంది.

[కళ్ళవెంబడి చుక్కలు చెంపలమీదికి జారాయి.]

జయ దేవుడు

నా అపరాధమే! నా చపలత్వమే కారణం. నీ కెన్నోవాగ్దత్తాలు చేశాను. ఇంకే త్రీ వల్లనూ ఆకర్షింపబడనని.....నీభర్తను వదిలి, బంధువులను త్యజించి, లోకాపవాదకుపాలై, నన్నే. నా ప్రేమనే నమ్మిన నిన్ను.... పద్మావతి! ఈపాపఖర్మణ్ణి ఒకసారి కన్నెత్తిచూడు. నిన్ను మరణించనీను. ఒక సంవత్సరము—కాదు....ఒక నెల—నాతో జీవించు. వింతప్రేమను చూపి నా జీవితమంతా నీకు ధారపోసి పరిహారం చేస్తాను. ఒక్కతలవు నీనుంచి వేరుకానీక, ఒక్కచూపు వృధాపోనీక—కాని ఎన్నిసార్లయింది కాదు!—నామాట నమ్ముతుందా? నమ్మితే, ఆ విశ్వాసమేవుంటే నవకత్తి తెచ్చుకుని జీవించేదికాదా ? ఎందుకు విశ్వసిస్తుంది : ఈ ఘాతకుడి అన్యత

వాక్యాలను! నా ప్రాణమిచ్చి, నా ఆయువునిచ్చి ఏ దేవతలూ సహాయం చెయ్యరా? ఎట్లా వొదిలి పోయినాను? పద్మావతిని వొదిలి ఆ అనన్య స్వాధీనమైన ఆ రాజితో పంతమాడి....

భీ! పాడుమనసు. నా స్వాధీనం కాని యీ చపలత్వాన్ని, యీ తీవ్ర వ్యాధిని యీ కోర్కెని నిర్మూలం చెయ్యలేని నా బతుకు కాలినా? యీ కళ్లను, యీ శరీరాన్ని చెక్కి యీమె చితిమీద ఆహుతి చేస్తాను.....

పద్మావతి! నేను సహగమనం చేస్తున్నాను—నీతో నరకానికిగాని, పాతాళానికిగాని జయదేవుడు ప్రయాణమౌతున్నాడు.

పద్మావతి

(ప్రయత్నంతో) నా హృదయ కవి కిశోరా! ఏమిటి వెర్రి నీకు? మీ పాదాలతాకడానికిమీ మూర్తిని ధ్యానించడానికి—నాకు అర్హత విచ్చారు. ఏ నరకాన కాలనీ నేను యే మృత్యువులో ముణగనీ, మీ బాహువులమధ్య మీ గానమాధుర్యంలో నే ననుభవించినకాలం అమృతమయింది. జీవితం ధన్యమయింది. నాకు కావలసిన దేమిటి? ఈలోకానికి మిగిలిన శృంగార మూర్తి నాతో నశిస్తే యీ శ్రీ జనమంతా ఎట్లా జీవిస్తారు. ఆ అంధ కారంలో? సమస్త శ్రీ హృదయభూషితమైన మీ హృదయా న్నదిష్టించిన నా జన్మము పరమపవిత్రము. ప్రతి అంగమునీ స్పర్శచే పవిత్రమయింది. దేవత్వాన్ని పొందింది. ఈ మరణము మాయ - భీల.

జయదేవుడు

అవును. నీ మరణము సత్యము కాదు. కానీను. నేను పాడుతో వుండగా నీ ప్రాణము వొదలగలదా యీ శ్రవణాలను? ఏదీ, నా తంబూర (పాడుతున్నాడు)

పద్మావతి

సఫలమయింది నా జీవితం. దన్యురాలిని. శలవు.

[కళ్ళు మూసుకుంది. శ్రీలు యేడుస్తున్నారు.]

జయదేవుడు

ఆఁ ఆఁ! మరణమే! పద్మావతీ ఆహా, వినపడవు ఆ చెవులు— ఎంత అరచినా, ఎంత రోదించినా, ఎంత ప్రేమతో పిలచినా, ఎంత మధురంగా పాడినా-ఎందుకీ పాట :

[తంబూర నేలమీద విసిరి బద్దలు కొట్టాడు.]

పద్మావతీ—ఏవీ నీ చీకటిపాపలు? నల్లని మృత్యువు తనలో లీనం చేసుకుందా? ఈ శరీరాన్ని తన మలిన హస్తాలతో ఆలింగనం చేసుకుందా?

ఎంత కామించి ఎంత అనుభవించినా నా చేతులకందని ఈ సౌందర్యాన్ని తను లీనం చేసుకుందా కాలవాహిని! ఆఁ.....ఈ చేతుల్ని! మెల్లిగా నున్నగా నా పెదవుల్ని తాకే యీవేళ్లు—నన్ను గట్టిగా అదుము కునే యీ జనునమూ, దీన్ని అగ్నిభస్మం చేస్తాడా! ఏమౌతుంది? ఏమయింది? ఏలోకాన వున్నాయి ఆ చిరునవ్వు- ఆ లావణ్యము- ఆ మెరుగు- అన్నీ! అంతమా? నశించాయా? సౌందర్యానికే నాశనముంటే యీ ప్రపంచానికే నాశనముంది. ఆ ఈశ్వరుడే నశించాలి. కృష్ణా! కృష్ణా! ఆ పాదాలు! ఏదీ ఆ నాట్యచలనము! ఆకళ! ఆ వుద్రేకం! ఏమైనాయి?

నేను దూరమైనప్పుడు కూడా ఆ పాపలలో నా ప్రతిబింబమే కనపడేది. ఇప్పుడే ముఖాన్ని వీక్షిస్తున్నాయి?

పద్మావతీ! — నా పిలుపు వినలేదు. చెవులు లేవు — నా దుఃఖం చూడదు కళ్ళులేవు.

పద్మావతీ, నీకు నేనే దిక్కు. నాకు నువ్వే దిక్కు.

[ఆమె శవాన్ని బుజానవేసుకుని నాట్యం చేస్తున్నాడు. పాడు తున్నాడు.]

నిన్ను పోనీను. వాదలను.

[కింక పారేశాడు.]

ధా! నాదేంపిచ్చి! ఇదేంపిచ్చి! ఇదేం పద్మావతీ!....అబ్బా! పిచ్చి

తల్లీ. పద్మా. దెబ్బతగిలిందా నీకు ? ఏంచేశాను నిన్ను ? చంపాను. నా పద్మావతిని చేతులారా చంపుకున్నాను. నామూలానే ! పాదరసంవలె నలుదిక్కుల పరుగెత్తే యీ బుద్ధివల్లనే !

కృష్ణా ! కృష్ణా ! నిన్ను దూషించాను. దోషిని. నాబుద్ధి నా అపరాధాలే నా పద్మావతిని నాశనం చేశాయి. ఏం చెయ్యను ? యీ బుద్ధిని కొల్చినా ? చంపనా ? నాబుద్ధిని ఎట్లా కట్టివెయ్యను ? ఎట్లా నాశనం చెయ్యను ? ఈ సంచారం, యీ యిల్లు, యీ ప్రీలు-నేనింక సన్యాసిని— బైరాగిని—సమస్త వాంఛల్ని కాలిస్తుంది, వైరాగ్యం ! నాబుద్ధిని బంధిస్తుంది. నా మనసుని నాశనం చేస్తుంది.

ఎవరు నన్నిట్లాచేశారు ? కాలమా ! కర్మమా ! శ్రీమన్నారాయణుడా ? కృష్ణుడే ! కృష్ణా ! నువ్వే నా పద్మావతిని తీసుకున్నది ? ఇంక నిన్నుకీర్తిస్తావా ? ఇంక నటిస్తావా సీముందు ? ఎందు కింక నేను బతికి ? ఇట్లా మధ్యలో జీవనం తియ్యడానికా, నీవు నన్ను సృజించింది ? నీభక్తుణ్ణి చేసుకున్నది ? వింటున్నావా ? ఏదీ ! నా పద్మావతి ? తీసుకురా, ఏం చేశావు ? అసలు నువ్వున్నావా ? లేదు. ధూర్తుడా ! ఎవరు నాట్యం చేస్తారురా నీ గీతానికి ? నీ నరక్తిని రక్షించలేని నీ దైవత్వ మేపాటిదిరా,

పద్మావతిని చూసుకుని విధిని ధిక్కరించాను. విధి నా పద్మావతిని మింగింది. మింగావా, కృష్ణా ! ఏదీ ఆ కృతఘ్నుడు ? ఆ వినాశకుడు ఏదీ (కృష్ణ బిగ్రహాన్ని పీటనుంచి తీసుకువొచ్చాడు) పో. కనపడకు. పో, నాశనమైపో (శిథిలం పారేశాడు) కుక్కల పాలై చావు. నీ వినాశ గీతాల్ని పాడతానిక.....

పద్మావతీ, నీతోకూడా నా ప్రీవాంఛని భస్మం చేస్తున్నాను. నేను సన్యాసిని, ఇంక యే ప్రీసీ యీ హస్తాలు తాకవు.

[బట్టలు విప్పేశాడు.]

పొండి, బంధనాలూ పొండి.

[తలిగే కొరిచితిసి యింటి మూరు ముట్టించాడు.]

అహతి. అహతి. నమస్తమూ అహతి. నా కలలు నా సౌందర్య
వాంఛ నా రసికత్వం అంతా అహతి చేస్తున్నాను. నా కొత్తగీతాలూ నా
తాంబూరా అన్నీ. పద్మావతీ దహనసంస్కార మిది. రండి, రండి,
జయదేవ పద్మావతుల సహగమనం చూడండి—ఇంక జయదేవుడు
లేడు—బై రాగి—సన్యాసి.

[తగలజే యింటి బూడిద పులుముకున్నాడు.]

మిత్రులారా : శలవు. మీ కన్నీళ్ళకి మీ సౌందర్యానికి అన్నిటికీ నా
వందనాలు. మీరందరూ నా తల్లులు. నా నమస్కారం—పొండి
కనబడకండి.

మదాలస

గురూ : మీ గీతాలు వినక....

లాలస

మీ పాదసేవ లేక.....

జయదేవుడు

వౌడ్లు....నా మనోనిశ్చయం చెడగొట్టవద్దు. పాపిని, నన్ను వాదిలి
పోసిండి,

భ్రమర

మీ కూతురు....ఏడుస్తోంది. ఆమె వివాహం....

జయదేవుడు

నాకూతు రెవరు? నే నెవరు? వివాహ మేమిటి? నేనుబై రాగిని.

దేవలత

మా యింటికి బిక్షకు రండి.

జయదేవుడు

ఇంక ఆడవుల్లో నా బిక్ష— పరదేశాల్లో నివాసం—పొండి.

[రాణి ముసుగు పెట్టుకొని వొచ్చింది.]

రాణి

ఏమిటిది? జయదేవచంద్రుడేనా, యీ బూడిద మట్టుల్లో.....

జయ దేవుడు

ఎవరు? ఎవరిదా కంఠం? పూర్వజన్మలోంచి కలలుకన్న యీమార్దవత్వం నా హృదయాన్నెట్లా బాధిస్తోందో! పద్మావతీ! నా పద్మావతీ, ఈజ్వాలల్లో భస్మమై, నవజీవనాన్ని పొంది నాకోసం వెతుకుతున్నావు— అవునా?

[రాణిని కాగలించుకున్నాడు.]

రాణి

నీ పాదదాసిని, జయదేవ కవీ.....

జయ దేవుడు

జయదేవుడా? లేడు. మృతుడైనాడు. నేను జయదేవ వికాచిని.

రాణి

నా హృదయాది దేవతవు.

జయ దేవుడు

కాను—ఈ మనోజ్ఞస్వరం యీ భస్మలేపాన్ని చీల్చుకుని నా హృదయాన్ని కలత పెట్టుతోంది. నా శపథానికి భయపడి యముడు నా పద్మావతికి నూతనరూపాన్నిచ్చి పంపాడు. కాదు — పద్మావతి కాదు— పూర్వసివా? మారుపలకవేం? నన్ను మోసగించగలవా నీవు? ఇది జయదేవుడి ధీరహృదయం పో.....(తోసేస్తున్నాడు)

రాణి

(నవ్వుతో ముసుగు తీసి) నేను.....ఎవరికోసం నాలుగు అహో రాత్రులు నువ్వు గానతపోనిష్ఠాగరిష్ఠుడైనావో ఎవరి ముఖారవిందాన్ని

పతితప్ప ఇతరులు కన్నెత్తి యెరగరో.... ఆ గర్వితమతి మహారాజ్ఞి నీ ముందు మోకరించి కాలయాపనకై శిక్షించమని వేడుకుంటోంది.

జయదేవుడు

రాణి :

అందరు

రాణి :

రాణి

అవును. ఆ సర్వ అభిమానాన్నీ అధికార గర్వాన్నీ లజ్జనూ త్యజించి, సీకోసం, నీ ప్రేమకోసం నీ ముందు మోకరిస్తున్నాను. ఎంత ప్రయత్నించి విముఖి నైనా నా స్వాధీనం తప్పి నా హృదయం ఈడ్చుకొని వచ్చింది నన్ను. నీ పాదరేఖలవెంట.

జయదేవుడు

రాణి : నా హృదయరాజ్ఞి ! నీ తెల్లటి నుదిటిమీద పడే యీ నల్లటి కుంతలాలకోసం కార్తికపు ఆకాశపు నునుపును ధిక్కరించే నీ మెడ కింద నునుపు కోసం మధ్యాహ్నపుకొండ నీడల చీకటులవంటి నీ వక్షపుథాయల కోసం నే నెంత తపించాను— ఎన్ని గీతాలు కీర్తించాను. (కాగలించు కున్నాడు) ధన్యమయింది నా జీవితం.

సువర్ణముఖ

సఖా : పద్మావతి అంగుళీయం మాత్రమే మిగిలిందియీ బూడిదలో.

జయదేవుడు

పద్మావతి : ఏది? అంగుళీయం మంపించా?—ఆఁ! కాదు—పద్మావతి—నా పద్మావతి! (విచారిస్తున్నాడు)

రాణి

ఎందుకొ విచారము ? నా ముఖంవంక కనులనెత్తి చిరు నవ్వు రానీ :
పద్మావతీ విరహభారమైన నీ హృదయ బాధను నా వక్షంమీదచల్లార్చుకో.

జయదేవుడు

రాణీ ! జయదేవుడు సహగమనమైనాడు. పద్మావతిచితిలో ఆహుతైనాడు.
జయదేవుడు లేడు. బైరాగి, దేశసంచారి—నీకెందుకు తిరిగిపో.

రాణి

నా హృదయ నాధుడవు. నాకింక వెనకతోవలేదు. నా గవాక్షము వించి
జారిన నిచ్చెన తాళ్ళను తెంచి వచ్చాను నీ పాదారవిందాల కిందకి.
నన్ను కూడా నీ వెంట తీసుకుపో జడదారిని చేసి.

జయదేవుడు

(తనలో) ఆఁ ! ఆఁ ! జారుతున్నావు ! మనసా ! మళ్ళీ వాంఛలో. మళ్ళీ
ప్రీ మాయలో పడుతున్నావు. జాగ్రత్త !!

రాణీ ! జయదేవుడు సన్యసింపాడు. శలవు.

[తెనుక చూడక పరుగెత్తుతాడు.]

మూ డో ర ం గ ం

[కాశీపట్నంలో బ్రాహ్మణగృహము. రాత్రి అయింది. జయదేవుడు దొడ్లో వ్యాసనాసనమీద కూచున్నాడు. సువర్ణముఖి పనిచేసుకుంటుంది.]

జయదేవుడు

చీ. యతిని.

సువర్ణముఖి

స్వామీ ! ఏమి ఆజ్ఞ.

జయదేవుడు

ఏమీలేదు నేను యతి నని జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నాను.

సువర్ణముఖి

ఎందుకు?

జయదేవుడు

మాయలోకి జారిపోతానని భయంవల్ల.

[పాడుతున్నాడు.]

సువర్ణముఖి

స్వామీ, నేనుకూడా మీరు యతులని మరిచిపోతున్నాను.

జయదేవుడు

(సంతోషముతో) ఏమి ?

సువర్ణముఖి

మీ గానం వింటే యతియేమిటి, ఆ శృంగారగీతమేమిటి అనిపించింది.

అహో, యేమి మాధుర్యం ఆ కంఠంలో ! ఇంకా పాడండి,

జయదేవుడు

నీ ఆజ్ఞ అయిందా, నిరంతరము యీ శరీరం శిథిలమయిందా?

ఇట్లానే యీ మూలనే పాడతాను. తదనంతరమైనా యీ కంఠం మిగిలి
నీ పాదాలవద్ద గానం చేస్తోనేవుంటుంది.

సువర్ణముఖ

అంతభాగ్యమా నాకు :

[పాడుతున్నాడు.]

సువర్ణముఖ

స్వామీ : మీగీతాలు వింటే నేనా రాధనై జన్మించి వుండకూడదా
అని కలకంటున్నాను. ఎవరు ఆ గీతాన్ని రచించింది?

జయదేవుడు.

నేనే.

సువర్ణముఖ

తమరా :

[అశ్చర్యపడుతోంది.]

జయదేవుడు

ఏమి :

సువర్ణముఖ

యతి : ఎంత రసికత్వం, ఎంత నిబిడమైన పౌందర్యా రాధన : ఎందు
కైనారో యతి :

జయదేవుడు

యతినికాకుంటే నీకు సంతోషమా :

సువర్ణముఖ

అవును.

జయదేవుడు

ఏమీ :

సువర్నముఖ

ఏమో ! ఆ గానానికీ, మీ రూపానికీ, నా మనసులో సందర్భవడటం లేదు. పాడండి.

[పాడుతో ఆమెవంక చూస్తున్నాడు. ఆమె యిబ్బంది పడి వెళ్ళిపోతుంది.]

జయదేవుడు

గృహిణీ :

[ఆ పిలుపుకి ఆమె ఆశ్చర్యపడ్డది]

సువర్నముఖ

ఏమి అజ్ఞా?

జయదేవుడు

ఎందుకు వేడుతున్నావు?

సువర్నముఖ

అగ్రహించకండి. ఎందుకు నా వంక అట్లా చూస్తారు ? నాకు భయం కలుగుతోంది.

జయదేవుడు

నేను చూస్తున్నానా? నేను కాదు. నా చక్షువులు నాకు విరోధులై నాయి. నా అజ్ఞను అతిక్రమించే యీ సేవకుల్ని శిక్షించాలి.

[కళ్లు మూసుకున్నాడు.]

నాకు బుద్ధిలేదు, వెళ్లు.

[పాడుతున్నాడు. ఆమె అక్కడనే వున్నదని అతనికి తెలీదు.]

వొడ్డు. వొడ్డు. నా వూటవిను. శృంగారబంధనల్లో చిక్కుకోకు. మాట వినవా, అజ్ఞని తిరస్కరించి.....

సువర్నముఖ

(భయంతో) ఏమి అపరాధం నావల్ల?

[జయదేవుడు ఆశ్చర్యంతో కళ్లు తెరిచి చూశాడు.]

జయదేవుడు

విన్నుకాదు.

సువర్నముఖ

అపరాధం బుద్ధిపూర్వకం కాదు క్షమించండి. (నమస్కరిస్తోంది)

జయదేవుడు

ఛీ!

[అమె చేతులు పట్టుకుని, చప్పన వదిలిపెట్టి]

(కోపంగా) వెళ్ళు. వెళ్ళు. నాకు కనపడక వెళ్ళు.

సువర్నముఖ

కనికరించిన దాకా కదలను.

జయదేవుడు

ఎన్నడూ కనికరించను అయితే.... నన్ను వాదులు. నన్ను సమాధిలో వాదులు.

సువర్నముఖ

వెడతాను. తమకి అక్కడ పక్క వేస్తాను.

జయదేవుడు

వొడ్డు. ఆ సంపెగ పొద దగ్గర వొడ్డు. ఎట్లా వికసించాయో చూచావా, ఆ పుష్పాలు! వాటి సుగంధం నిన్నే జ్ఞప్తికి తెస్తుంది. చల్లగాలి వేస్తుందా అక్కడ?

సువర్నముఖ

అ. చాలా సుఖంగా నిద్రపడుతుంది,

జయ దేవుడు

అక్కడవొద్దు. నాకు నిద్రపట్టదు.

సువర్ణముఖ

గాలిలో నిద్రపట్టదా?

జయ దేవుడు

చల్లనిగాలి కాలుస్తుంది. నిన్ను కాల్చదా?

సువర్ణముఖ

విరహాల్ని కాలుస్తుంది. మీరు యతులూ, నేను పత్నివి. మనకేమి?

జయ దేవుడు

నేను నిరంతర విరహాణ్ణి.

సువర్ణముఖ

అవును. యీశ్వరుణ్ణించి. కాని గాలిలో యీశ్వరుడున్నాడుకదా !

జయ దేవుడు

వాడు పురుషుడు—

సువర్ణముఖ

(అర్ధంకాక) గది లోపలి తమకిశయ్య అమరుస్తాను.

[వెడుతోంది.]

జయ దేవుడు

వెళ్ళకు—(తనలా) నీ నాలిక కాలిపోవాలి. నీకు వినాశకాలం సమీపించింది.

సువర్ణముఖ

ఏమిటది? [ఆమె వెళ్ళింది, అతనికి వెర్రి అనుకుంటూ.]

జయ దేవుడు

పరమ ద్రోహిని. నవ్యానినైనా, సర్వసంగ పరిత్యాగినైనా, ఏమిటీ ఆకర్షణ! ఈ ప్రీ సౌందర్యం నన్ను పిశాచివలె పీడిస్తోంది. ఏ మంత్రం,

యేతపం నన్ను రక్షిస్తుంది యిప్పుడు? యేపురాకృతంవల్ల యీ వ్యసనంలో తగుల్కొన్నాను తిరిగి! అన్నీ త్యజించినా, ప్రతి దిక్కునా యీ లావణ్య మెదురొత్తోంది. ఈ జాడ్యం బాహ్యం కాదు, మనోగతం. నా మనస్సులో, నాహృదయంలో, ఆ భాగాన్ని వేరుచేసి కాల్చలేనా?

గంగాతీరాన నిశ్చల సమాధిలోవున్న నన్ను యీ బ్రాహ్మణుడు అతిధిగా రమ్మని, యే దుద్దేవతా ప్రేరేపణ వల్ల ప్రాధేయపడ్డాడో! తన దేవలోక పీఠాన్నించి, నా తపశ్శక్తిచేత భ్రష్టుణ్ణి చేస్తానని భయపడి దేవేంద్రుడు పన్నిన మాయ యిది.

జయించి తీరతాను—చాతకాదు. ఈ సౌందర్య మెదురై నంతకాలం నాకు శక్తికూన్యం. పలాయన మొక్కచే విజయమార్గం.

[లేచి గుమ్మంలోకివచ్చాడు. సువర్ణముఖి యెదురయింది.]

సువర్ణముఖి

ఎక్కడికి?

జయదేవుడు

(నిస్పృహతో) మళ్ళీనా! ఎందుకు ఎదురై నావు? ఎట్లా వెళ్ళను?

సువర్ణముఖి

యేమిటి అపచారం? యేకారణంవల్ల నా దర్శనమే హేయమయింది తమ నేత్రాలకు?

జయదేవుడు

గృహిణీ! నీవు లోకాతీతమైన లావణ్యవతివని నీకు తెలుసునా?

సువర్ణముఖి

నేనా? నే నేమిటి?

జయదేవుడు

దగ్గిరికిరా....వొడ్డు....మూర్ఛుడా, యతివి నీవు....ఇంకా....దగ్గిరిగా. ఇట్లా అనుకో.

[స్వర్ణముఖి అనుభవిస్తున్నాడు.]

అట్లానే నిలుచో. కదలకు. దగ్గిరిగా—ఇంకా,

సువర్నముఖి

ఏమిటి స్వామీ :

జయదేవుడు

ఏమీలేదు. ఈ నీవజీవిని తాకకు....కదలకు....చీ చీ ఏమి జన్మయిది ?
నీ పేరేమిటి?

సువర్నముఖి

సువర్నముఖి. సువర్నముఖి.

జయదేవుడు

సువర్నముఖీ ! నన్నానంద పెట్టవా?

సువర్నముఖి

సర్వశక్తులతోటి :

జయదేవుడు

కదలకు. ఆనందమా?

సువర్నముఖి

నాకా? నా కెందుకు ఆనందం? తమ అనుగ్రహంకావాలి.

జయదేవుడు

ఎందుకు నాపై ని ఈ కరుణ?

సువర్నముఖి

కరుణా? కరుణ యేమిటి? తమ కరుణకోసమే కదా భర్త నన్ను నియోగించింది.

జయదేవుడు

చూడు. నాకు ఏమి వాంఛ? నా వాంఛ యేమిటంటే—మాట్లాడకు.
నీచుడా. అయిపోయింది. నీ పని ముగిసింది జయదేవా?....నాకు వాంఛ
....యేమంటే.

[అమెని కావించుకున్నాడు.]

సువర్ణముఖ

ఏమిటిది? హాస్యమా?

జయ దేవుడు

ఛీ, తగనివని,

[ఆమెని నొదిలి పక్కమీద కూచున్నాడు. అతను పిచ్చివాడేమోనని ఆమె భయపడి చూస్తోంది.]

ఇట్లారా. ఇక్కడ కూచో. కూచో. ఆజ్ఞ నతిక్రమించకు.

[ఆమె వెళ్ళి కూచుంది. ఆమె చేతుల్ని పైదాక పట్టుకున్నాడు.]

సువర్ణముఖ

ఏమిటిది? హాస్యమా? వరీజో? అనవసరం. నేను మనో వాక్యాయకర్మలా వతివ్రతని.

జయ దేవుడు

నిజమా?

సువర్ణముఖ

భర్తే నా దైవం.

జయ దేవుడు

నిజమా :

[ఆమె వంక చూస్తున్నాడు.]

నాకు వాకచే కోర్కె—అవును, నిజంగా నువ్వు వతివ్రతవు. అమా యకురాలివి. నేను దోషిని. దుర్మార్గుణ్ణి (అరుస్తున్నాడు) నేను వెడతాను. నన్నాపకు. నన్ను రక్షించు. నేను పిశాచిని. నీ పాదాల మీద పడి వేడు కుంటున్నాను (లేచాడు)

సువర్ణముఖ

పిలులేదు. అది నాశక్తిలోలేదు. వెళ్ళవద్దు. భర్తకి అగ్రహం కలుగు ఘంధి నామీద,

జయ దేవుడు

నా ఆశ అనంతం. నా వాంఛలు విపరీతమైనవి.

సువర్ణముఖ

మా సర్వమూ మీదే కద !

జయ దేవుడు

నువ్వు ! నీ దేహము !

సువర్ణముఖ

భక్తి, సేవ.

జయ దేవుడు

కాదు. నాకు ప్రేమ ధనం కావాలి. నేను కపటయతిని. ఈ పవిత్ర ద్వారాన్ని ప్రవేశించేందుకు నాకు అర్హత లేదు. పోనీ నన్ను !

సువర్ణముఖ

ప్రేమిస్తాను. ఏది? పాడండి ఇంకోసారి. నాహృదయం అర్పిస్తాను.

జయ దేవుడు

కాదు. నీనించి మోహము....

సువర్ణముఖ

తమకా? యతులు, మీకు? హాస్యం. ఈ ఊద్రురాలినించి మోహమా ! శరీరాన్ని అశిస్తున్నారా? అబద్ధం.

జయ దేవుడు

అవును....నాశనం....సర్వనాశనం.

సువర్ణముఖ

లేదు. ఇదేదో పరీక్ష.

జయ దేవుడు

కాదు.

సువర్నముఖి

నేను పతివ్రతను.

జయదేవుడు

చూడు. నీకు భర్త లేకపోతే నేను అంగీకారమా?

సువర్నముఖి

కాదు. మీరు పరపురుషులు. నా మనస్సు చలించదు.

జయదేవుడు

వెళ్లు. వెళ్లు.

సువర్నముఖి

మీరు వెళ్ళరు కద :

జయదేవుడు

వెళ్ళు.

[సువర్నముఖి వెళ్ళింది.]

నిరాకరించింది. తృణీకరించింది నా ప్రేమని, నన్ను.....నిరాకరించింది. జయదేవుడా! నిన్ను. నీ బతుకు కాల్చినా! సాధారణ గృహిణి ముందు న్యూనత నొందావు. ఎట్లా భరించను? సిగ్గు! సిగ్గు! కాని యతికి గౌరవ మేమిటి? ఈ క్షుద్రయతికి! సరస్వతికి తుల్యమైన సాహిత్యవతులు, మహారాజులు సత్కరించిన నన్ను తృణప్రాయంగా నిర్లక్ష్యం చేసింది! వెళ్ళనా? ఎట్లా వెళ్ళను? ఆ సౌందర్యం, ఆ గర్వం! ఇక్కడ కూచుంటే, నా పక్కన, కంఠం వంచి కిందికి చూస్తో కూచుంటే కదిలే చేతులతో యీ గది సంతా కాంతితో నింపించి....వెళ్ళను. ఆమె స్వాధీనమైనా కావాలి నాశనమైనా కావాలి. చీ....ప్రీపాద లాడిత కళేబరంయిది! జయదేవా, ఎంత పతితుడివై నావు!

(కోపంతో) ఇదే. యీ ప్రీ వాంఛ, యీ సౌందర్య వాంఛ ఇదే నిన్నీగతికి తెచ్చింది. నేనింక విలువను ఇక్కడ.....

(వెనుక న్నాడు. ఎదురుగా సువర్నముఖి వచ్చింది.)

నా లు గో రం గం

[రాత్రి పది గంటలు. ఆయింటోనే గదిలో, పక్కదగ్గర జయ దేవుడూ సువర్నముఖి.]

జయదేవుడు

శ్రీలోక విజయుడు, రసికావతంసుడు, జయదేవుడు నీముందు మోక రిస్తున్నాడు. శ్రీ సుఖం వర్షించి సన్యాసినైన నేను నీసౌందర్య ప్రభావం వల్ల సమస్తవియమాలనూ త్యజించి నీ పాదాల దగ్గర 'భవతి భిక్షం దేహి' అని ప్రాధేయ పడుతున్నాను. ఇన్నేళ్ళు వ్యర్థంగా బతికావు, యీ గృహంలో, నాకోసం యెదురుచూస్తో....సంశయించకు. నా చాతు ర్యమూ, రసికత్వమూ, అనుభవించావా, నీ వింక నాకు జన్మ దాసీ వౌతావు. నా ప్రభావాన్ని నీ వెరగవు. నన్ను సామాన్య తుచ్ఛ కాము కుణ్డిగా చూడకు.....

సువర్నముఖి

విరాగివి, సన్యాసివి. నీకు ప్రణమిల్లుతున్నాను. ఇదివిపరీతము స్వామీ.

జయదేవుడు

ఈ కాషాయ వస్త్రాలను సహితం మోహ పులకాంకితం చేస్తున్న నీ ప్రతిభను వ్యర్థం చేసుకోకు. గర్వించు. కళ్ళల్లోని ఆశ్చర్యాన్ని కిందికి జార్చి, చిరునవ్వుతో మెరుగైన నీ బాహువుల్ని నాపైకి జూచు.

సువర్నముఖి

నే నవవ్యస్థృశ్యను. నీ మీద కించి దనురాగమైనా లేదీ మనసులో! ఎందుకీ వృథా ప్రసంగం! సంయోగం కాని హృదయంలో, యీ శృంగార వాక్యాలెంత హాస్యాస్పదాలుగా ధ్వనిస్తాయో యోచించుకో! ఇంత అభి మానశూన్యుడవా?

జయ దేవుడు

ఏదీ. ఆ తృణీకారం : ఆహా ! నే నింక భరించలేను.

[ఆమెను కాగలించుకున్నాడు ! ఆమె పెనగులాడుతోంది.]

సువర్ణముఖ

అయ్యో ! ఇదేమి పాపము ! నేను సుశీలను.

జయ దేవుడు

జయదేవుడి అనుగ్రహాన్నిపొందినవారు శీలం నష్టపడ్డదని సంకోచించరు.

సువర్ణముఖ

(బిగ్గరిగా బైట వున్న భర్తతో) చూడండి. ఈ యతి నన్ను కామించి నమిపిస్తున్నాడు.

[బైటినుంచి భర్త]

భా. నీవు వృధా అనుమానిస్తున్నావు. ఆయన పరమ పవిత్రులు.

జయ దేవుడు

పాపమీబుజాలెట్లా పాపురాలవలె కంపిస్తున్నాయో ! ఇట్లాకాంతిని పొందు.

సువర్ణముఖ

ఈయన....నన్ను....అక్రమంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. నేనోర్వను.

జయ దేవుడు

నే నోర్వగలనా? నా వేళ్ళనించి నీస్తనాగ్రాలకి విద్యుచ్ఛక్తి యెట్లా పరుగు లెత్తుతోందో ! చూడు ! నేనా చకోరాల అంగీకారాన్ని పొందాను. ఏదీ చూపులతో, ముద్దులతో సక్కరించనీ.

సువర్ణముఖ

ఫీ : స్వామీ. న న్ననుగ్రహించండి.

జయ దేవుడు

అవును. రా. నీవే నన్ననుగ్రహించు. నీవు నా యాశ్వరివి. నా మోహ మృతముతో అభిషేకించనీ.

సువర్నముఖ

కాదు. కాదు.... నేను నాభర్తకు ఊద్రదాసిని.

అయ్యో! యీ దుర్మార్గుడు.... యీ నీ చేతులు.... ఎంత బలమబ్బా! అబద్ధం కాదు. వీడు కపటయతి! నిన్నింతవరకు నన్యాసివని, పూజ్యాడవని సహించాను.... వాదులు.... అబ్బా!

జయ దేవుడు

ఏది, ఆ మధురమైన వాదారవము :

సువర్నముఖ

కులువా! నీచుడా!

[బైటికించి భర్త]

నీకు మతిపోయిందా? అదేమిటి ఆ మహా పురుషుణ్ణి దూషిస్తున్నావు? ఎంతో నా ప్రార్థనపైన, మన గృహాన్ని పావనం చేయ వచ్చిన పవిత్ర యోగికి చిత్తక్షోభ కలిగిస్తున్నావు. పాపీ.

[ఆహూతలతో నిర్భయన ఆమెని జయదేవుడు లోబరచుకుంటున్నాడు.]

సువర్నముఖ

ఇదేమి విపరీతమైన ఆతిథ్యం! అబ్బా! వుండు.... (బైటికి) మిమ్మ ల్నొకసారి చూడనీండి.... వీడు నన్ను.... తలుపు తెరవండి.... అబ్బా. నేను పతివ్రతను. వాదులు.... వాద్దు... అట్లావాద్దు.... వేడుకుంటాను. నన్ను రక్షించు.... నన్ను పేక్షించు.... అయ్యో! వినడు.... (బైటికి) మీకు సిగ్గులేదా? మీ భార్యని వీడనుభవించబోతున్నాడు. ఇంక మీకు భార్య వుండదు.

[బైజీసుంచి భర్త]

నీ సౌందర్యం ఆ మహాత్ముల దృష్టి నాకర్షించడ మనేదే, అసాధారణ భాగ్యం మనకు, మాట్లాడకు. ఆయన్ని సంతుష్టిపరుచు.

సువర్ణముఖ

ఏదేవతలూ....అనుగ్రహించరా? పతి ఆజ్ఞ.... ఏది దిక్కు! ఈ పాపాత్ముడు భస్మమైనా కాదే!

జయదేవుడు

ఎవరూ తప్పించరు. సౌందర్యం పురుషుడి హక్కు. రసికత్వం సశించిందా లోకంలో? ఇది మహా కళ్యాణ సమయం. చేతులు అడ్డం తియ్యి, నాచూపులవల్ల ఆరాధించ పడడం కన్న నీ దేహానికి మహాభాగ్య మేముంది? జయదేవుడి హస్తాలు స్పృశించినభాగాలన్నీ శాశ్వతత్వాన్ని పొందుతాయి కళా ప్రపంచంలో. వ్యర్థమైన యీ నిరాకరణ మెందుకు? నీ వానందవడు. నన్నానందాబ్ధిలో ముంచు.

[ఆతని చేతుల్లో సోలిన ఆమెని పక్కదగ్గరికి తీసుకుపోతున్నాడు. జలుకురు తగ్గింది.]

సువర్ణముఖ

మహాత్మా! నీ పాదాల మీదపడి వేడుకుంటున్నాను. ఆజన్మాంతమూ నీకు కృతజ్ఞురాలిని. నీవంటి రసికుడికి, లోకమంతా వేనకువేలు అతిసుందరులు ఆరాధించే వాళ్లుంటారు. నేను ఖద్రురాలిని. తమ కెందుకు? అయ్యో!....వొడ్డు. నేను బతకను. పాపం, ఘోరం, నేను భరించను.

జయదేవుడు

నాకీ ప్రపంచంతో ప్రసక్తియేమిటి? యితికి? నీవే నాప్రపంచం, యీ శరీరమే....నమస్త సౌందర్యాలూ, శోభలూ, యిందులో దాక్కున్నాయి. ఆహా! యీ కోమలత్వం, యీ మృదుత్వం, యీ చీకటినిడలెట్లా తేలుతున్నాయో, యీ నిర్మల శిలోన్నతాల మీద! ఈ స్వర్ణదేహానికి వ్యర్థమి

గాలిలో పచ్చకర్పూరపు పూతలాగున్నది. నీ నిగ్రహమే యంత రమ. జీయమైతే నీ అనుగ్రహమెంత అమృతమో!....లాభంలేదు. నన్నెంత బాధించి నిరాకరించినా ఈ మహాకర్షణలో, ఈ ప్రేమోద్రేకంలో, నన్ను గాయపరచలేవు. ఇంకా....ఈ పుద్రేకమంతా నాపైని వాంఛవల్లనేనని భ్రమలో నిమగ్నుణ్ణి కానియ్యి. మాట్లాడకు. మోహమతీతమైనా. క్రోధమతీతమైనా ఒకటే విధం నాట్యం :

[మాటలులేవు. జయదేవుడి గళంలోని సగం పుచ్చరింపబడ్డ సుంకుష్టి ధ్వని. సువర్ణముఖి ద్వేషం మెల్లిగా సౌఖ్యంలోకి మారుతున్నట్టు సూచించే అవ్యక్త కంఠరవాలు...

దీపకాంతి హెచ్చుతోంది. మెల్లిగా సువర్ణముఖి యేడుస్తోంది. జయదేవుడు సిగ్గుతో మంచంపక్కన సుంచున్నాడు.]

జయదేవుడు

ఏడవకు. నీ వేడిస్తే నా ప్రతిరక్త బిందుపూ నన్ను ద్వేషిస్తోంది. బాధించానా? కాని ప్రేమ యెంతమధురమో, అంత తీవ్రము. పశువును, నన్యానిని, నేనేనా? ఎంత శృంగారం మాట్లాడగలిగాను! సర్వమూ త్యజించి యెడారి మార్గాలపద్ద నాలో యెక్కడ చావక దాక్కుంది ఈ కామనాంధ్రం! చీ! చీ! ఏ రాక్షసుడన్నా నాలో ప్రవేశించాడా? కాదు. నేనే రాక్షసుడు! నా గుణమే అధమం!....ఒక్క చూపుతో, ఒక్క సుందర స్త్రీ దర్శనంతో, ఆ జుట్టు-స్నానముచేసి అప్పుడే ఆరుతున్న పరిమళమైన కేశభారాన్ని చూసి-ఆమె గంగాజలంలో కడవమంచి యెత్తేప్పటి బుజాల వొయ్యారాన్ని, తడిబట్టలోనుంచి కనపడేపిరుదుల నవనవని చూసి-చీ, ఇదేమిటి? నా మనస్సిట్లామారిపోయింది....ఇంత పైశాచిక స్వభావమా? ఆ వొక్కదర్శనంతో ఇన్నాళ్ళ తపస్సు, నిహ్రము సర్వము నుంచీయిట్లా భ్రష్టుణ్ణయినాను. సువర్ణముఖి! నువ్వు అమితమయిన పాపాన్ని కొడిగట్లావు. యతిని తపోభ్రష్టుణ్ణిచేసి వదిలావుకద! ఇక నాకేమి శరణ్యం?

సువర్ణముఖ

చీ. మాట్లాడకు.

జయ దేవుడు

ఏం పరిహారం చెయ్యను?

సువర్ణముఖ

నశించు. గంగానదిలో అంతమైపో.

జయ దేవుడు

పోయి....పోయి....పరలోకమంతా త్రీలే గదా !

సువర్ణముఖ

పో, అంతమైపో. ఈ లోకంనించే నిష్క్రమించు. ఇతరశ్రీ జనానికన్నా ముక్తి కలుగుతుంది. నాకళ్ళముందు ఇక్కడే ప్రాణత్యాగం చెయ్యి. నాకే శాపదక్షత వుంటేనా? కాని ఎందుకు? ఎందుకు? పోయింది, ఆయి పోయింది. నా శిలం....నా.....

జయ దేవుడు

క్షమించు. నా తపస్సు....నా యజనం....అంతా....

సువర్ణముఖ

క్షమించనా, నిన్ను ద్రోహి?

జయ దేవుడు

ఇంక కనిపించను, నా కృష్ణాజినమేది?

సువర్ణముఖ

వెడుతున్నావా? నన్ను....నన్ను : అవును. ఇంక నేను నీ కెందుకు? వెళ్లు.

జయ దేవుడు

అంతకన్న నే నేమి చేయగలను? ఏ పరిహారం....

సువర్ణముఖ

వీల్లేదు. నువ్వు ప్యేచ్చగా, నన్ను మరిచి. నాకు చేసిన అవచారాన్ని యిక్కడే వొదిలి వెళ్ళడానికి వీల్లేదు.

[పక్కమీదనించి లేచి కూచుంది. విచారం మానివేసింది.]

నావంక చూడకు. నిజంగా చెప్పు. నీవు నిజమైన యతివేనా?

జయదేవుడు

అవును. ఏమి?

సువర్ణముఖ

కాదు. నాకు తెలుసు. అబద్ధం.

జయదేవుడు

కాదు. ఏమి?

సువర్ణముఖ

యతికి, రుషికి, యీ గానం, యీ అద్భుత రతిచాతుర్యం వుండవు. అవునా?

జయదేవుడు

అనందం....కాని ఆ రసికత్వమే నన్నీ అధోగతికి తెచ్చింది.

సువర్ణముఖ

ఎంతైనా, నీ తపస్సు పోయిందని విచారమేకాని, పతివ్రతను, అబలను, ప్రియ, నన్ను.....

జయదేవుడు

నిజము : క్షమించు.

సువర్ణముఖ

నీవు ప్రియోలుడివా?

జయదేవుడు

నన్యసిందిన తరవాత కాదు.

సువర్ణముఖ

మరి యీ దౌర్జన్యమేమిటి? నా దౌర్భాగ్యమా?

జయదేవుడు

నీ అనన్య సాధారణ లావణ్య ప్రభ.

సువర్నముఖ

నా లావణ్యమా! నా లావణ్యమా? నిన్నీ దారుణపాతకానికి బలిచేసింది, నా లావణ్యమేనా? (అలోచిస్తోంది.)

ఎక్కడ? ఈ శరీరంలో యే భాగం అకర్షణీయమయింది నీకు?

జయ దేవుడు

ఎట్లా చెప్పను? పద్మంలో సౌందర్యమూ, సౌరభమూ పుత్పత్తియెక్కడో యెవరు నిర్మయించగలరు? నీ చంపలు, నీ పెదవులు, నీ శరీరతేజస్సు.

సువర్నముఖ

నా సౌందర్యమా నా శీలాన్ని మింగింది, నీ వ్రతభంగం చేయించింది?

[దీపం దగ్గరికి వెళ్ళి ఆ మంటలో చంపల్ని ఆనిస్తోంది.]

ఈ సౌందర్యమేనా? ఈ చంపల నునుపేనా? ఈ పెదవుల్ని అగ్నికి అర్పిస్తాను. (దీపాన్ని ముద్దుపెట్టుకుంటోంది.) రా, అనందించు. ఇప్పుడు ముద్దుపెట్టుకో నన్ను.

[జయదేవుడు విభ్రాంతుడై ఒక్క నిమిషం కదల లేడు.]

జయ దేవుడు

ఏమిటది?

[ముంసుకి పరుగెత్తుతున్నాడు.]

సువర్నముఖ

అగు. అక్కడే. ఇదే ప్రాయశ్చిత్తం. ఇదే పరిహారం,

[కొల్చుకుంటోంది.]

జయ దేవుడు

నీవేమి పాపం చేశావని యీ పరిహారం?

సువర్నముఖ

నేనూ అనందించాను. నీకు తెలీదా? ఇంక యీనాటినించి యేపురుషుడూ వాంఛించ దీ కళేబరాన్ని.

[జయదేవుడు ఆమెను దూరంగా లాగాడు.]

జయ దేవుడు

వరువును, నే నేం చేశాను? అయ్యో! యెంతంతగాయాలో! ఇదంతా, వావల్ల నే-ఈమె సౌందర్యమా కారణం? దాన్ని చూసి వాంచిచిన నాపాపిష్టి నేత్రాలు....ఈ నేత్రాలే....ఇవే....యీ గుడ్డే, నన్ను మోహంలో ముంచి, నా నిగ్రహాన్ని చంపి, నా మాటవినక, తిరస్కరించి-అమ్మా!

సువర్ణముఖ

నాతో మాట్లాడకు.

జయ దేవుడు

నేను వెడుతున్నాను.

సువర్ణముఖ

వెడుతున్నావుగా! సంతోషమా? వెళ్లు.

జయ దేవుడు

ఒక్క ప్రార్థన.

సువర్ణముఖ

ప్రార్థనా, పైగా, పో.

జయ దేవుడు

ఒక్కచే. ఒక కత్తినియ్యి.

సువర్ణముఖ

ఎందుకు?

జయ దేవుడు

ఈ దారుణ నాశనానికి చిహ్నంగా!

సువర్ణముఖ

వెళ్ళుదూ?

[జయదేవుడు యిటూ అటూ

వెళ్ళవా? అబ్బా!

[బాధతో లేచింది]

జయ దేవుడు

అయ్యో ! ఆ పాదాలు, ఆ చేతులూ ఎట్లా చూడగలను?

[కత్తెర నిచ్చింది]

సువర్ణముఖ

ఇదేవుంది.

జయ దేవుడు

అవును. ఇంక చూడను. ఇంక ఎన్నటికీ చూడను.

సువర్ణముఖ

వెళ్ళు. నాకొక్క వరము నియ్యి.

జయ దేవుడు

తప్పక.

సువర్ణముఖ

నిన్ను కోరే శ్రీలు, నిన్ను వాంఛించే శ్రీలు కోట్లకొలది వుంటారు.

జయ దేవుడు

ఎవరూ లేరు. నాకు శ్రీలు వొద్దు.

సువర్ణముఖ

వుంటారు నాకు తెలుసు.

జయ దేవుడు

ఏం తెలుసు ? ఎట్లా తెలుసు ?

సువర్ణముఖ

ఇదివరకు తెలీదు....మొదట. ఇప్పుడు తెలుసును. నా కెట్లా తెలుసునో
నీకు తెలీదా ?

నిన్ను ఇష్టపడని శ్రీ, యెవతో నిర్భాగ్యురాలు నా వంటిదివుంటే దానిని
బలాత్కరించనని.....

జయదేవుడు

ఇంక....ఇంకా బలాత్కారమా? ఈసారి శ్రీని సృశించానా, హత
మవుతాను: ఇదే నా ప్రతిజ్ఞ. జయదేవుడు మాటతప్పడు. బలాత్కార
మా? శ్రీనినే, యీ కాంతినే వాదిలిపొయ్యే నాకు....మోహమా? నా
వైరాగ్యం నన్ను రక్షించలేక పోయిందా? సవ్యసించినా నా యింద్రి
యాలే పాలించాయి నన్ను. విధి! కాని విధినే జయిస్తున్నాను. ఈ
విధి యేమార్గాన నన్ను చేరుతుంది? ఈ కాంతి, వుదయం, అస్త
మయం, యీవివిధవర్షాలు, చిరునవ్వులు, స్తనాలకాంతి, చిరునవ్వు
వెన్నెల అన్నిటికీ శలవు. నాచేత మానభంగం చేయించిన యీనేత్రాలు
....పాపిష్టి నేత్రాలు....

[కత్తెరతో కళ్ళు పొడుచుకొన్నాడు.]

ఈ కళ్ళే!

సువర్నముఖ

అదేమిటి? అదేమిటి!

జయదేవుడు

జయించాను. లోకమా, నీ ప్రలోభాలకి అతీతుణ్ణి అయినాను.
లందరూ నా బాధనించి విముక్తులై నారు.

(తడఁచుతో) నీ పాదాలు తాకనీ.

సువర్నముఖ

ఇక్కడ, ఇక్కడ.

[చేతులు జాస్తోంది]

జయదేవుడు

పాదాలు.

సువర్నముఖ

మీరు యతులు....కూడదు.

జయ దేవుడు

నేను యతినా ?

సువర్ణముఖ

పాపం, పాపం, యేంపని చేశారు ? ఎందుకు ? ఎందుకు ! నా విచారం వల్లనే, రక్తం తుడవసిండి.

[ప్రేమలో తుడుస్తోంది]

పాపం : మీ మోహాన్ని అణచుకోవాలని ఎంత యత్నించారో ! అందుచాలినై, నా పాతివ్రత్య మూఢత్వంలో మునిగి, స్వార్థమే యోచించి, విలపించి మీ కెంత తీవ్రపశ్చాత్తాపాన్ని కలిగించాను ! ఏం చెయ్యను !

జయ దేవుడు

నీ మృదు హస్తాలు తగిలి నా బాధ పోయింది.

[ఏడుస్తోంది ఆమె]

ఏడవకు. నా కాళ్ళాడపు, ఇంకా ద్వేషించు. దూషించు యీపాపిని. నేను వెడతాను. దారి చూపు.

సువర్ణముఖ

ఎక్కడికి ?

జయ దేవుడు

లోకంలోకి.

సువర్ణముఖ

దారి యెట్లా తెలుస్తుంది ?

జయ దేవుడు

జబదారికి దారి కనపడదా ? విశాలమైన యీ ప్రపంచమంతా తోవలే, ఏ తోవై తేనేమి ? కళ్ళులేని నాకు అన్నీ తోవలే. లక్ష్యమేమైనా వుంటే కదా మార్గావసరము ?

సువర్ణముఖ

నేనూ ?

జయ దేవుడు

నువ్వా ? నీవేమిటి ?

సువర్ణముఖ

వన్ను వెంటరానీయండి. తోవ చూపుతాను. నేను మీ నేత్రాలనై పరిచర్య చేస్తాను.

జయ దేవుడు

నావెంటనా ? నన్ను ద్వేషిస్తో.

సువర్ణముఖ

కాదు. ద్వేషంలేదు. అనుకున్నాను. వదండి.

జయ దేవుడు

శ్రీవి : నువ్వా ! శ్రీవల్ల నన్యశించాను. శ్రీవల్ల అంధుణ్ణి అయినాను. శ్రీ నా పరమ విరోధి.

సువర్ణముఖ

నేను వొదలలేను మిమ్మల్ని. కాని నాకు సౌందర్యం లేదు.

జయ దేవుడు

నాకు కనపడదుగా ?

సువర్ణముఖ

అవును. వుంటారా ?

జయ దేవుడు

నీ మధుర కంఠరవం ? నీ స్నిగ్ధ వక్షపు ఆకర్షణ ! నీవేళ్ళ వేడి....వొడ్డు. పోనీ.

[పాడుతున్నాడు దిగులుగా.....సువర్ణముఖి ఆయన పాదాల్ని కావలించుకుంది.]

[బైటనించి]

యతీ! సంతుష్టిని పొందావా?

జయ దేవుడు

సంపూర్ణంగా. ధన్యోస్మి.

సువర్ణముఖ

అగరా?

జయ దేవుడు

నాకు నిలవ నీడలేదు. స్త్రీలేని అరణ్య ప్రదేశాలే శరణ్యం నాకు.

[బైటికి వెడుతున్నాడు.]

[బైటనించి చీకట్లో]

యతీ! యీ అర్ధరాత్రి యెక్కడికి?

జయ దేవుడు

ఇంక ప్రపంచమంతా నాకు కాళరాత్రి. ఎనిమిది జాములూ నడిరాత్రి.

[జయదేవుడు పాడుతున్నాడు]

సువర్ణముఖ

యతీ! యతీ! నా హృదయాన్ని నీ పాటతో యీడ్చుకుంటో వెడుతున్నావు.

—

అ యి దో రం గం

[అరణ్యం. ముళ్లపాదల్లో పడి మూలుగుతో జయదేవుడు పాడు
కున్నాడు. వృద్ధభిక్షుకి వచ్చింది.]

వృద్ధభిక్షుకి

తాపసీ, నీకీ గతియేమి ?

జయదేవుడు

ఎవరు నువ్వు ?

వృద్ధభిక్షుకి

ఇదే నా కుటీరం.

జయదేవుడు

నేను అంధుణ్ణి.

వృద్ధభిక్షుకి

పాపం !

జయదేవుడు

నీ కంతరవం అమృతం లాగుంది.

వృద్ధభిక్షుకి

నీ గానంకంటేనా ?

[అతన్ని లేవదీసి కూచోపెట్టి ముళ్లు తీస్తోంది.]

వృద్ధభిక్షుకి

ఎక్కడికి ప్రయాణం ?

జయదేవుడు

సరలోకానికి,

వృద్ధభిక్షుకి

ఇదా మార్గం ?

జయ దేవుడు

అందుజ్జీగా :

వృద్ధభిక్షుకి

యతీ! నీముఖం చాలా తేజోవంతమైనది. నీ హృదయంలో అపారమైన జీవాన్ని సూచిస్తోంది. తుపానుకింది సముద్రంవలెఅల్ల కల్లోలమై వుండాలి నీ జీవితం, నీ హృదయంలో పెనుగులాడే వుద్రేకాలవల్ల. యతి వెండు కైనావో!

ఏదీ ముఖమెత్తు. నేత్రాలలోంచి ఏమీ తెలియలేదు. ఏదీ చూడనీ.... నీ కేమాత్రమూ మోక్ష సంస్కారం లేదు. అధ్యాత్మిక సోపానంలో మొదటి మెట్టునైనా తొక్కిన వాడివి కాదు. ఎందుకీ కాషాయవస్త్రాల్ని ధరించావు? ఈ అరణ్యమార్గాల తిరుగుతావు? పాపం, పాపం!

జయ దేవుడు

నీకా కరుణ యెందుకు? కాషాయ వస్త్రాలు ధరించే ప్రతివారికీ జ్ఞానోదయ మవుతోందా?

వృద్ధభిక్షుకి

క్షుద్ర మానవులు సన్యసించి క్షుద్ర యతులౌతారు. ప్రతిభావంతులు మహారుషు లౌతారు. వ్యక్తితో వున్న జీవనశక్తి సంపూర్ణంగా వినియోగమైనప్పుడే సంపూర్ణానందం-సంసారంలో కానీ, ఆధ్యాత్మికంలోకానీ. నీవంటి వాడిలో వుండే అపార రసికోద్రేకము, సమస్త భోగాలలోనూ, తులతూగవలసిన నీ విశాల అనుభవసామర్థ్యం. ఇవన్నీ నాశనమవుతాయా నీవు యతివైనంత మాత్రాన! ఎంత వేదన! కాని, నీకే దైవకృపవల్ల జ్ఞానోదయమై, ఆరసికత్వమంతా, ఆ అనుభవసామర్థ్యమంతా, అధ్యాత్మిక సంపదగా మారి, లోకోద్ధరణానికి వినియోగపడితే, బుద్ధునిమించిన అవతారమూర్తివి అయివుండవా! కాని, అంతవరకూ పాపం! యీ అరణ్య సంచారమూ, యీ కందమూల భోజనమూ-పాపం! నీవు నిజంగా యతి

వైనావా? నీ హృదయస్థమైన భీకరాన్ని నీరసికోలేజిము, నిన్ను కాల్చి, వెర్రెత్తించి భస్మం చెయ్యటం లేదా? ఎంత తప్పుపని చేశావు? ఎందుకు యతి వైనావు నువ్వు!

జయ దేవుడు

నా భయంకర వాంఛలనించి విముక్తిని పొందాలని. నా ప్రతిభనించి తప్పించుకోవాలని.

వృద్ధభిక్షుకి

ఎవరు చూపారీ మార్గం నీకు? నీ గురువెవరు? ఆ మూఢుడు—

జయ దేవుడు

స్వయం గురుః.

వృద్ధభిక్షుకి

కాషాయవస్త్రం మన్మథబాణాలకు కవచ మనుకున్నావా? సర్వేంద్రియాలనూ బంధిస్తే మాత్రం కళాపూర్ణమైన నీ వుష్టరుధిరాన్ని యెట్లా మార్చగలవు?తీవ్రయోగ సాధనవల్ల తప్ప.

జయ దేవుడు

నీవు నాగురువై మార్గం చూపించి—

వృద్ధభిక్షుకి

నేనా? నీకా? అంత భాగ్యమా? నాకా అధికారంలేదు.

జయ దేవుడు

ఏమీ?

వృద్ధభిక్షుకి

సామాన్య యతులకుగాని నీకు గురువు నయ్యే అధికారం నావద్దలేదు.

జయ దేవుడు

మఱి—

వృద్ధభిక్షుకి

నీకు గురువా : ఎన్నడో యీ లోకంలోకాదు, ఎక్కడో ఏ నరుడో నారాయణుడో :

జయ దేవుడు

(నిరాశతో) అంతేనా :

వృద్ధభిక్షుకి

రా, యిట్లా విశ్రమించు.... ఏదీ ఇందాక అంతబాధలోనూ, పాడుతున్నావే! వృక్షాలు, పక్షులు నమ్రములై మంత్రంపబడ్డట్లు వింటున్నాయి. ఆగానంలో నా వృద్ధహృదయం సహితం చీకి పేలికలైన నా స్త్రీ హృదయం చిగిర్చి అరవై సంవత్సరాల్ని ఒక్క గంతులో సులభంగా వెనక్కి దాటగలిగింది. అట్లాంటి కళ్యాణ గీతాల్ని విని, జానపదస్త్రీలందరూ నీ పాదాక్రాంతులు కాలేదా : ఆ మధురగీతాల్ని రచించిందెవరు ?

జయ దేవుడు

ఈ నిర్వాగ్యుడు.

వృద్ధభిక్షుకి

నువ్వా : నువ్వా : హ హ హ : మోక్షమా, నీకు : వైరాగ్యమా :

[నవ్వుతోంది]

నువ్వాను తప్పు. ఇంత విషాద చరిత్రను చూడబోను. అయ్యో : నా పిచ్చియతీ ! యతివా ? నువ్వు యతివా ?

[నవ్వు ఏడువూ కలిసింది కంఠంతో]

నీ నేత్రాలే విప్పి నువ్వు. ఆ పాటని కంఠంతోనేగాక చూపుతో గానం చేస్తోవుంటే నీకు వశ్యురాలుగాని స్త్రీ వుంటుందా ? ఎంత వికృతం ? ఈ వస్త్రాలేమిటి నీకు ? అర్జునుడివలె ప్రచ్ఛన్నమా ? ప్రపంచానంతా అర చేతులో వుంచుకుని ఆస్వాదించవలసిన మహాభోగివి ఏ ఘోర పాపం వల్లనో ఏ తీవ్రశాపంవల్లనో యిట్లా బనావు.

జయ దేవుడు

నియమం లేక ప్రేమించాను. స్వయంకృతాపరాధానికి స్వయంవిధితశిక్ష
సనుభవిస్తున్నాను. భోగాలు చాలించి వైరాగ్యాన్ని పూనాను.

వృద్ధభిక్షుకి

వైరాగ్యమా? అంటే ఎప్పుడు కలుగుతుంది ప్రపంచసుఖాలమీద వైరాగ్యం?
మోక్షంమీద మోహంకలిగినప్పుడు. అల్పులకు వైరాగ్యం సులభం.
తీవ్రవాంఛలు వాళ్ళలో లోపం గనక. నీ వంటి ఉత్తమపురుషులకి
వైరాగ్య మెందుకు ? నీ సౌందర్యవాంఛ, నీ కామశక్తి, నీ గానమాధురీ,
నీ కవిత్వాగ్ని, అన్నీ యీశ్వరుడి పాదావదద్ద అర్పించే పుష్పాలుగా
పూరాలి. ఆ పుష్పాల్ని వికసింపజేసే ఆకాశతేజం పుదయించినప్పుడు
యా చిన్ని వెలుగులన్నీ, యీ స్వల్ప వాంఛలన్నీ, ఆ దివ్యతేజస్సులో
లీనమౌతాయ్....నీ హృదయజ్వాలల్ని కాషాయవస్త్రాలకింద దాచాలని
ప్రయత్నిస్తే, ఆ వస్త్రాలే మండి, నీ నేత్రాల్నికొల్పాయి. అవునా !

జయ దేవుడు

గతి :

వృద్ధభిక్షుకి

ఏమో ఎప్పుడో : కాలమో, యీశ్వరుడో, మృత్యువో, కర్మమో—ఏమో
తెలీదు. కానీ....ఏదై తేనేం ? ఆ మహాశక్తివుందే, అమె హస్తాలికి వస్స
చెప్పు నీ జీవిత భారాన్ని.

జయ దేవుడు

ఎవరామె ?

వృద్ధభిక్షుకి

(నవ్వి) ప్రపంచశక్తి—

జయ దేవుడు

ఈలోపున—

వృద్ధభిక్షుకి

అనుభవించు. దివ్యమైన బాధలో. ఏ నిమిషానా శాంతినివ్వని నీ తీవ్ర
రసికత్వంలో రక్తసృత్యం చెయ్యి.

జయ దేవుడు

ఇక్కడే నివసిస్తాను.

వృద్ధభిక్షుకి

ఇక్కడా ? నివసిస్తావా ? పాపం నివసించగలవా ? నివసించవీడు నీహృద
యంలోని అగ్ని.

[నవ్వుతో యేడుస్తోంది.]

అ రో రం గం

[అరణ్యం - పొద్దున్న యెనిమిది గంటలు - జయదేవుడు దోప తనాను
బంటు పాడుకో వెనుతున్నాడు.]

జయదేవుడు

ఇంతే ఈజన్మానికి, అరణ్యసంచారమే గతి. ఎన్నటికన్నా కనిపించునా
ఆ గురువు ? యీ తీవ్ర విరహాన్నించి నన్నుద్ధరించగల ఆ రుషి ! నా
హృదయం, యీ పాప హృదయం-నన్నెన్ని దుర్గతుల కీడ్చింది? ఎక్కడ
చూసినా నన్ను వాదలని త్రీజనం తోడ్పడ్డారు నా అధోగతికి. సన్యాసివి
నేను పాడితే పొంగుతారు. పాడకుండా నిలవలేను. ఈ వీనులకన్నా
సంతోషంలేకండా యీ అంధకారంలో ఎట్లా జీవించను పాడకపోతే?
ఎట్లా ? నేను నేనే కాకుండాపోనా ? పాటవిని భిక్షులకు పిలుస్తారు. భర్తల
చేత, బ్రాత్రులచేత, పిలిపిస్తారు. మృదువుగా మనసు కరిగేట్లు మాట్లాడ
తారు. చేతిని తాకి కంపింపజేస్తారు, నేను భరించలేను. ఇంక జయదేవుడు
మనుష్యప్రదేశాల సంచరించడు....హాయి హాయి ! ఏమి గాలి !

[పాడుతున్నాడు]

నేను అంధుణ్ణి కాకపోతే, ఆశ్రీల మర్మదృష్టుల్ని చూసి భ్రమసి మళ్ళీ
మోఘజాడ్యంలో చిక్కుకునేవాణ్ణి. ఇంక త్యజించాను. ఆ ప్రలోభాల్ని
జయించాను.

[పాడుతున్నాడు]

ఈ అరణ్యవాయు వెంత సుఖంగా తాకుతోందో నన్ను! ప్రతిస్థలనా వెతికి
నన్ను స్పృశిస్తోంది.

ప్రేమతో, నన్ను నా రసికాధిక్యతనూ తాను గుర్తించినట్టె.....
దేవయాని తన వేళ్ళ కొనలతో నా చెంపల్ని, తొడల్ని తాకినట్టుంది. ఆమె
తన మెత్తని జుట్టుచినరల్లతో నా పక్కలకు గిలిగింతలు పెట్టినప్పటి
మాదుర్యం తోస్తోంది. ఏమి పరిమళాలివి ? ఏ పవిత్రమైన పుష్పాల

నించో? నేనెరగనే! వాటి రూపమూ, చిన్నెలూ, యెంత అకర్షకంగా వుంటాయో! అట్లా అన్నాళ్ళూ ఆ పట్టణవాసం చెయ్యకపోతే-నేను పద్మావతితో, మదాలసతో, చెలులతో, కలిసి యీ అరణ్యాలలో ఒక్క కుటీరం ఏర్పరచుకుని-చీ చీ! తిరిగి పద్మావతీ, మదాలసా అని పరిగెత్తుతోంది మనసు. కాని పద్మావతి....పద్మావతి ప్రేమచూడా నిగ్రహార్హమా! కాదు, వీలులేదు, పద్మావతి మృదుమోహం నన్ను బిందించి కష్టణ్ణి చెయ్యనేలేదు, నా మనోచంచలమే నా జాడ్యకారణ మయింది, వీలులేదు, పద్మావతి ప్రేమను నిరసించను. పాపిని, కృతఘ్నుణ్ణి....

నాకే నేత్రాలంటే యీ అరణ్య సౌందర్యాన్ని చూసి ఆనందించేవాణ్ణి కదా! చిన్న సెలయేళ్ళవక్కన పచ్చికబయళ్ళు....వెన్నెల....కాని, వొంటరిగా ఆ సౌందర్యాన్ని భరించగలనా? సెలయేటి నీళ్ళలో నాతో కూడి నవ్వుతో, నీళ్ళు చిమ్ముతో—

చీ ఏంచెయ్యను? నా మనసులోంచి యీ సుందరస్మరణలు, యీ దీప్య వాంఛలు, తొలిగిపోవు. నా కళ్ళను పెకలించినట్లు యీ మెదడును పెకలించనా? ఏం చెయ్యను! ఏది శరణ్యం! ఈశ్వరుడే దిక్కు. హా కృష్ణా!

[పాడుతున్నాడు]

వహతి మలయనమీరే

మధనముపవిధాయ

స్ఫుటిత కుసుమనికరే

విరహ హృదయ దశనాయ

కృష్ణా, యీ కుసుమాలు నీ హృదయాన్నే అట్లా చీల్చగల్గినాయే—కృష్ణా!

చంచల కుండల దళితకపోలా

ముఖరిత రశన జపనగతిలోలా!

కృష్ణా, ఎంతరసికుడివి! ఈ అరణ్యప్రదేశాల్లో!

లలిత లవజ్జ లతా పరిశీలన

కోమల మలయనమీరే

ఓహో కృష్ణా !

భా : యీ వర్ణన లెందు కిప్పుడు, మరి విరాగిని నేను రశికావతంసుడు. కృష్ణుణ్ణి యిష్టదైవం చేసుకోవడ మేమిటి ? నాకు రుద్రుడే శరణ్యం-

[పాడుతున్నాడు]

లాభంలేదు. ఆ రుద్రుడా అర్ధనారీశ్వరుడు—ఈ దేవతలందరికీ యిదే జాడ్యం— ఒకరికి శ్రీ నెత్తిన— ఒకరికి వజ్రం— ఒకరికి తొడలమధ్యనే— ఈదేవతల్ని ఆరాధించి—శ్రీలోలురైన యీదేవతలు నాకన్న యేమిఅధికం? దేవతలే అట్లాటతే యింక లోకమే అంత. ఈ విరక్తికోసం నేను పద్ద యీ దారుణ జోభంతా వ్యర్థమా ?

నిర్గుణుణ్ణి ధ్యానం చేస్తాను.

[పాడుతున్నాడు]

ప్రపంచమే, యీ ఆకర్షణ మంత్రం పొందిన రూప మంటారు. నతి యీశ్వర సంభోగంవల్ల కలిగిన ప్రకాశ పిండం యీ భూలోకం. ఆ భూమిలోపుట్టిన మాకు ఎంత ప్రయత్నించినా, ఎంత విరక్తిచెందినా, ఏకత్వంలో ఆత్మ సంక్రమిస్తుందా ?

[అలోచిస్తున్నాడు]

ఈ పక్షిల గానం—ఆ పిక మెట్టా యెన్నిమృదువైన విధాల పిలుస్తోందో తన ప్రియురాలి? ఏమి స్వేచ్ఛ! ఆ జంటలు ఆకాశమంతా పరువు లెత్తుతాయి, అనంద పారవశ్యం చెందుతో నాకు కనపడని కాంతిలో తేలి పోతాయి. ఆకుల పచ్చని నీడల్లో, ముక్కు ముక్కు కలిపి క్రీడిస్తాయి, నేనా పక్షిని వుండకూడదూ ? ఇంక వినలేను.

[చెవులు మూసుకుంటున్నాడు]

ఈ ద్వంద్వం, యీ ప్రీపురుషాకర్షణ జీవితస్వభావంలోనేవుంది, స్పృష్టి

కారణంలోనే యిమిడి! నా రక్తంలో, నా అస్తుల్లో రహస్యసూత్రమై వడిపిస్తోంది. ఏంలాభం యెదురీది ?

ఇట్లా కూచుంటాను, ఏ పుష్పాలో యివియంత మదపు వాసనల్ని చెదచిమ్ముతున్నాయి ? ఈ పరిమళం—తలవిప్పే యీ పరిమళం ! ఇది స్త్రీ పుష్పాల పిలుపు, పురుష రజంకోసం, అందువల్లనే నన్నిట్లా పుడు కెత్తిస్తోంది. ఎట్లా ? లోకమంతా ఈ సంభోగేచ్ఛ, పుష్పాలు, పక్షులు, మృగాలు, మనుష్యులు, దేవతలు, రుషులు, అందరూ, అన్నీ. యీ మృత్తిక, యీగడ్డి, యీగాలి, అన్నీ, అన్నీ—లోకమే సంభోగనృత్యం చేస్తోంది. ఈ రంగులు, శబ్దాలు, మృదుత్వాలు, మధురమైన అనుభవాలన్నీ సంభోగపు ప్రయత్నాలు. ఎక్కడికి పోను ? ఎట్లా తప్పించుకోను ? ఈ చెట్టు నానుకుని కూచుంటాను.

[పాడుతున్నాడు]

ఈ స్కంధం యెంత గట్టిగా నున్నగా తగులుతోంది ! నా పీపునించి గంభీరంగా పైకెదిగి కాంతిలోకి, ఆకాశంలోకి కొమ్ములెత్తుతోంది. నా పద్మావతి నాట్యంలో హస్తాల్ని వూయించినట్లు—నా పద్మావతి బాహువుల మల్లే నున్నగా, గట్టిగా, కొత్త చిరుచెమటలతో చల్లనైన ఆమె—ఇంక వాలు—ఈశ్వరా—ఈశ్వరా—నాకు మోక్షంలేదా ?

[పాడుతున్నాడు]

పద్మావతి యెవరు ? నే నెవరు ? పో, పో, నన్ను విడిచి పో. స్త్రీ, పిశాచీ, ఆత్మవిరోధీ, పో. నా మనసులోంచి పో.

నన్ను పద్మావతి విడవదు. ఎంత తరిమినా విడవదు. ఈశ్వరుడి కై నా స్థలాన్ని వొదలదు. నన్నంత ప్రేమించిన పద్మావతి! జీవితంలోమృత్యువులో....

నన్ను వొదలలేక యీగాలిలో, యీపువ్వుల్లో, నన్ను సమీపిస్తోంది. చూడడానికి కళ్ళులేవు. చెవుల్లోంచి యీ పరిమళాల్లోంచి నన్ను పలకరిస్తోంది.

నేను కూరుణ్ణి. మూర్ఖవైరాగ్య వియమంతో నాపద్మని తోసేస్తున్నాను. పద్మా ! పద్మా !

[ఏడుస్తున్నాడు.]

పద్మా ! నీ రమణీయ జనునవర్తిని నేను చివరికి దిక్కులేక యీ అరణ్య మార్గాల నళిస్తున్నాను.

చీ ! నేను సన్యాసిని. పద్మావతి యెవరు? మాయ. నా మనోబ్రాంతి. అవును. పద్మావతీ నేను నిన్నెరగను పో. జయదేవుడు చచ్చాడు. నేను యతిని పో. పోదు. ఎట్లా ? ఈశ్వరుణ్ణి స్తుతిస్తాను. ఈశ్వరా ! ఎవరునువ్వు ? సమస్తమూ సృజించిన శక్తివి, మహా మాతవు. నన్ను, ఈ అంధుణి ఆడ రించి, కనికరించి, నీ ఆలింగనంలో చేర్చుకో, నీ మందహాసంలో. నీ మృదువక్షంమీద, తల్లీ మహాజననీ, కావిలిండుకో—నువ్వు, నేనూ, సృత్యంచేద్దాం యీ శూన్యప్రపంచంలో నువ్వు నేనూ, ప్రియా, నా హృదయప్రియా—అహా ! అహా ! యేమి యీ పూవు—యేమి యీ పెదవుల మాధుర్యం ! పాడతాను—పాడతాను. కొత్తగీతం అవును. మన ప్రేమగీతం పాడతాను.

[పాడుతున్నాడు]

ఓహో యెంత గొప్పగావుంది ! ఈ హృదయంలోని వుత్సాహం. యీ మధురగీతం యెవరికి ? ఎవరి కొరకు ? వినేవా రెవరు ? ఈ అంధ శ్వంవల్ల గావును. నా ప్రేమ లోపలలోపలే కుమిలి లీనమై, యెంత వున్నతమైన భావాలు, యెంత మధురమైన శబ్దాలై, స్రవించిందో ! ఎట్లా ప్రచారమౌతుంది ? ఇంత సౌందర్యమూ నాతో అంతం కావలసిందే. ఒక్క యీ గీతం జనుల చెవుల్లో మోగితే చాలు ! నా జీవితం ధన్య మౌతుంది. నాకింక యీశ్వరుడూ వొద్దు. మోక్షమూ అవసరం లేదు. ఇది, యీ నా గీతం, నా కడసారి బిడ్డ, యీ అరణ్యంపాలై నశించవలసిందేనా ? కాదు, కాదు. వీలేదు. ఈ గానం యిట్లా నిలిచిపోవాలి.

[పాడుతున్నాడు]

వినండి. వృక్షలూ వినండి. పక్షులూ, పుష్పాలూ, పర్వతాలూ, మడు పాలూ వినండి. మాదుపలకండి, మీ కర్ణమౌతోందా యీ పదసౌష్ఠవం, ఈ సౌందర్యం, నా హృదయంలోని ఆనందం. చూడండి, చూడండి. చిక్కుల తళతళ మంటోంది.

[పాడుతున్నాడు]

ఈ వనకాంత, యీ సృష్టికాంత నిరంతరమూ వెతుకుతోంది నాకు కనపడని యీ రంగంమీద అలంకరించుకొని. యీ పరిమళాలతో ఆకర్షక మైన వెలుతురుతో వెతుకుతోంది. ఈ రాధ నిరంతరమూ, పరమాత్ముడు, కృష్ణుణ్ణి యీ ప్రపంచమంతా వెతుకుతోంది. అడుగో, పిలుస్తోంది, వన్నే! నేనే కృష్ణుడు. నేనే! ఇంకెవరు? రాళ్లు, పులులు, పుష్పాలు. రండి! గోపికలు, రాక్షసులు, ప్రజలు, బాధలు, పర్వతాలు, లోకాలు రండి రండి! నా ఆలింగనంలోకి. ఈ దివ్యగీతంలో జోకొట్టి నిత్యకాంతినిస్తాను.

[పాడుతున్నాడు]

ఈశ్వరా! విను, యీ గీతం విను. ధన్యమౌతుంది నీస్థితి! నీ మునలి హృదయం చిగిర్చి మాతన సృష్టి ప్రారంభించగలవు. ఈ జడ పదార్థాలన్నీ సృత్యంచేస్తున్నాయి నాలో. ఈశ్వరా! రా! నుంచో యిక్కడ! విను, విను, నీబాధలోని ఆల్పత్వం, నీ మృత్యువులోని విస్పృహ్యత్వం, నీ దుఃఖాల్లోని సంకుచితత్వం అన్నీ నశించాయి. యీ నాటితో నీలోని వికృతత్వం, ద్వంద్వత్వం, విరోధత్వం, కర్కశత్వం, అన్నీ చూడు మహాపర్వతాలవలె కరిగిపోతున్నాయి ఈ గానాన్నిలో, విను.

[పాడుతున్నాడు]

మృష్టి! సృత్యం సాగించు. పద్మావతి లేడు, మాతనగీతం రాగానే మృదుపాదాన్ని నా హృదయంలో ఘల్లుమనిపించేందుకు. సృష్టికాంతా! కానీ, అకాశాన మబ్బుల్లో జుట్టు విరబోసుకుని, నక్షత్రాలు పూలుగా, చిక్కులకి చేతులుజాచి, ఈ వింత అరణ్యాంబరందాల్ని, ఈ సముద్రాలే

మర్మధారలుగా, మా బాధల్ని, మా ప్రాణాల్ని, మా మరణాల్ని, కాళ్ళకు కట్టుకుని, తాండవించు నూతన సందేశాన్ని, సుందర ప్రణయాన్ని నటించు,

[జయదేవుడు పాడుతున్నాడు. ఒక గొల్లపిల్ల యెదురొచ్చింది.]

గొల్లపిల్ల

అహ! యేమిపాట! స్వామీ నమస్కారం.

జయదేవుడు

సృష్టికాంతా! వచ్చావా?

గొల్లపిల్ల

నేనూ! యశోదని.

జయదేవుడు

ఓహో యశోదవా! కృష్ణుణ్ణి పరమాత్మనే పెంచిన జగన్మాతవా? ఈ రూపాన అవతరించావా నాముందు, జగత్పక్షి! సృష్టికాంతా!

ఇది బృందావనమా? అందునల్ల నా ఈ పరిమళం! ఈ రసన! కృష్ణుడూ గోపికలు సంభోగించి వాదిలి వెళ్ళిన పరిమళాలివి. యశోదా దేవీ! ఏవీ నీపాదాలూ? ఏవీ నా చిన్నికృష్ణుడు కూర్చున్న తొడలు!

యశోద

స్వామీ! చిన్ని కృష్ణుడు నాకు తెలీదు. దాసురాలివి వన్నాకీర్వదించండి - నమస్కరిస్తున్నాను.

జయదేవుడు

కాదు. నీవు యశోదవే. నన్ను నీపాదాలు తాకనీ.

[తాకుతున్నాడు.]

యశోద

స్వామీ, స్వామీ కూడదు నేను దాసురాలిని.

జయ దేవుడు

ఈ చిన్నిపాదాలే నాట్యంచేస్తేనా, నా కొత్తగీతానికి : విను.

[పాడుతున్నాడు.]

యశోదా ! చిన్నికృష్ణుడు—

యశోద

కృష్ణు డెవరూ ?

జయ దేవుడు

నీబిడ్డ. పరమాత్మ.

యశోద

నాకు పెళ్ళికాలేదు.

జయ దేవుడు

అవును. నువ్వెవ్వరు ?

యశోద

యశోదను. గొల్లపిల్లను.

జయ దేవుడు

ఓ ! నీవు ఏంచేస్తున్నా విక్కడ ?

యశోద

(సిగ్గుతో) తిరుగుతున్నాను.

జయ దేవుడు

ఇట్లులేదా ?

యశోద

అరకోసుదూరం. మా ఊరు దయచేయండి.

జయ దేవుడు

నేను ప్రజా ప్రదేశాలకు రాను.

యశోద

అయితే తమకు ప్రసాదం యిక్కడికే తెస్తాను. పాలూ, పళ్లూ, ఇక్కడే వుండండి.

జయ దేవుడు

వాడ్లు వన్ను విడిచిపోకు. నీ కంఠంవంటే చాలు, నీవు దగ్గరగా వుంటే చాలు. నా పక్కన కూచో.

యశోద

రండి, ఇక్కడే చక్కని ప్రదేశం కొండచివరగా వుంది.

జయ దేవుడు

నాకు అందం కనపడదు కద.

యశోద

నాకు కనపడుతుంది. మీకూ వినపడుతుంది, కొండమీదినించి కిందికి దూకే సెలయేటి విసురు మీరు పాడే పాటకి శ్రుతి.

జయ దేవుడు

పద.

[యశోద బుజం పట్టుకుని జయదేవుడు నడుస్తున్నాడు.]

జయ దేవుడు

యశోదా! నువ్వు చాలా పసిదానివి. నీ మాటల అమాయకత్వం, నీ కంఠ కోమలత్వం, నీ బుజం పచ్చదనం చెప్పుతున్నాయి నాకు.

యశోద

అవును. స్వామీ, మీ రెక్కణ్ణించి వొస్తున్నారు? ఎక్కడికి వెడతారు?

జయ దేవుడు

అదంతా మరిచిపోయినాను. ఇక్కడికే.

యశోద

ఇట్లా కూచోండి. మీ ముందు అగాధమైన లోతు. కింద పొలాలూ పొదలూ—

జయ దేవుడు

పక్కన నువ్వు !

యశోద

అవును స్వామీ. ఇందాక పాడిన పాట పాడండి.

జయ దేవుడు

వింటావా. వినాలనే అభిలాషవుందా నీకు; పాడతాను.

[పాడుతున్నాడు.]

ఓహో! ఓహో! ఇంక హృదయం భరించలేదు. ఈశ్వరా, వింటున్నావా? ఈ సృష్టి సృత్యంతో యేకమౌతోంది నా గానం— లేకపోతే— యొక్కణ్ణించి భరింపరాని యీ ఆనందం యిట్లా వెల్లువలై ముంచేస్తోంది. నన్ను !

యశోదా, నన్నానుకో—వినేవారు పక్కన వున్నారనేభావం మరింత వుత్సాహాన్నిస్తుంది.

[పాడుతున్నాడు.]

యశోద

స్వామీ బావుంది.

జయ దేవుడు

యెవరు మాట్లాడేది ?

యశోద

నేను.

జయ దేవుడు

నేనూ ?

యశోద

యశోదను.

జయ దేవుడు

ఆ : యశోద. తల్లీ ఏట్లా వొచ్చావమ్మా యిట్లా ?

యశోద

నేను యశోదని గొల్లపిల్లని.

జయ దేవుడు

నువ్వా : అవును ఏమన్నావు ?

యశోద

ఇంకా పాడమన్నాను.

[పాడుతున్నాడు.]

జయ దేవుడు

ఇంకేంపాడను ? ఈ గీతానికి అంతం ఈహృదయమే. అంతే. అక్కడ అట్లా నశించిపోవలసిందే.

యశోద :

యశోద

స్వామీ :

జయ దేవుడు

చూడు నాకొక్క పుషకారం చెయ్యాలి నువ్వు.

యశోద

అజ్ఞ.

జయ దేవుడు

ఈ పాట నువ్వు నేర్చుకోవాలి.

యశోద

నాకు చేతనవుతుందా : నే నెన్నడూ పాడలేదు.

జయ దేవుడు

తప్పదు. ఇదే నా కడపటి సందేశం లోకానికి. నువ్వే దీన్ని ప్రచారం చెయ్యాలి.

యశోద

నేనా ?

జయ దేవుడు

నీకు నేర్పుతాను. పాటా నేర్పుతాను, పాడే శక్తివీ యిస్తాను. నేను నేర్పితే, రాక్షసా మధురధ్వనులతో కంపిస్తాయి.

యశోద

చిత్తం.

జయ దేవుడు

యశోదా నీకు పెళ్లి అయిందా ?

యశోద

లేదు.

జయ దేవుడు

ప్రియుడున్నాడా ?

యశోద

హీ.

జయ దేవుడు

అతను పాడవద్దంటే :

యశోద

అనదు. అతనికి సంగీతంమీద చాలా అభిరుచి.

జయ దేవుడు

మంచిది. కానీ.

[జయదేవుడు యశోదకి పాట నేర్పుతున్నాడు.]

జయ దేవుడు

అహా ! ఏం కంతం ? ఏం మార్దవం?....బావుంది....బావుంది....కానీ....

[పాడుతోంది.]

ఏవరు నువ్వు ! పద్మావతివి. కాదు. రాధవి. నీ పేరేమిటి ?

యశోద

యశోద.

జయ దేవుడు

కాదు. రాధ. నీ పేరేమిటి ?

యశోద

రాధ.

జయ దేవుడు

ఇట్లారా. పక్కన కూచుని పాడు మళ్ళీ.

[పాడుతోంది.]

రాధా !

యశోద

ఏమిటి స్వామీ !

జయ దేవుడు

(జెర్రి కోపంతో) ఏమిటిస్వామీ ? అడుగుతున్నావా ? నన్ను చంపడానికి. నా ప్రాణం చీల్చడానికి యెవరు పంపారు నిన్ను ! పో, పో, దూరంగాపో.

[భయపడి దూరంగా జరిగింది.]

రాధా ! రాధా ! అక్కణ్ణించేపాడు. నాతో కలిసి పాడు.

[ఇద్దరూ పాడుతున్నారు. జయదేవుడు మధ్యలో ఆపాడు.]

యశోద

తరవాత ?

జయ దేవుడు

తరవాత. తరవాత (చెయ్యిజాచి). తరవాత గానమూలేదు, గీతమూలేదు. అటుతరవాత పరమాత్మ. ఆది అంతాలులేని నిర్గుణాకాశం. ఈగీతం ఆ అంతంలో ఆ అనంతంలో కలిసిపోతోంది. అట్లా అనంతమైన ప్రయాణం చేస్తోవుంటుంది, నాకంతం నీకంతం. ఏమో, ఆ కొననించి కిన్నెరులే అందుకుంటారో, లేక వాళ్ళనీ మించి, చుక్కల్ని దాటి, బ్రహ్మలోకాన్ని అతిక్రమించి నూతన సృష్టికి కారణమౌతుందో, నా మధుర గానం :

[ఇద్దరూ పాడుకున్నారు]

రాధా ఏదీ సీముఖం : నీ స్వరమాధుర్యానెట్లా అనుభవించాను : ఆగాన మంతా అట్లా చెట్లల్లో పుట్టల్లో, వ్యర్థమై కలిసి పోవలసిందేనా ? కాదు, కాదు. నాలో లీనం చేసుకుంటాను. ఏవీ, నీకళ్ళు. పాడేప్పుడు గాన పారవశ్యంలో మత్తెక్కి ఎట్లా చూస్తావో అనుకుంటాను. మన కంఠాల వల్ల జీవితాలు కూడా ఐక్యమైనాయి. నాతో రా. ఇద్దరమూ కలిసి లోకాన్నంతా సుందరగానంలో నింపి దరిద్రాన్ని, వికారాన్ని, మలినాన్ని కడిగి తుడిచి, శుభ్రం చేద్దాం. నీ జీవితం నాది....మన జీవితాలు ప్రపంచానివి. రా .

[కొవలించుకుంటున్నాడు]

యశోద

ఇదేమిటి స్వామీ ! నన్ను వొదలండి.

జయ దేవుడు

నువ్వు నా రాధవి. ఎంత అందం ? గుడ్డి చేతులకే తెలిసింది. ఆ చెంపల లేతదనం, ఆ బుజాల వొంపు. ఈ నడుము వూపు.

నీతో కలిసి నేను—

[యశోద తప్పించుకుని దూరం గా జరిగింది]

జయ దేవుడు

రాధా :

యశోద

స్వామీ !

జయ దేవుడు

రాధా, యిట్లారా.

యశోద

స్వామీ !

జయ దేవుడు

ఏడుస్తున్నావా ? నాకు కోపము లేదు. ఏడవకు.

యశోద

మీ సంగతి కాదు.

జయ దేవుడు

ఇంకెందుకు ?

యశోద

స్వామీ నన్ను మైల చేశారు. ఈ దేహాన్ని మరినం చేశారు.

జయ దేవుడు

నేను కాకితే మరినమా : పెరిపిల్లా : నీవు రాధవి. నేను కృష్ణుణ్ణి.

యశోద

ఇది, యీ శరీరం నా ప్రియుడిది. కొత్తదీ, నిర్మలమైనదీ, ఐన నా చిన్నిదేహాన్ని అతనికే యిస్తానన్నాను. నన్ను గానంలో మరిపించి, ధ్వనం చెయ్యాలని చూశారు. ఇంక నేను బతకను. నాకింక ఏ ఆశలేదు.

జయ దేవుడు

మళ్ళీ మొదలా ? అంత హోరంచేశానా ? ఈ అడివి పుష్పం ముఖాన ముద్దు పెట్టుకోబోయి వుమ్మి వేశానా ? నేనేనా అట్లాంటిపనిచేసింది ? కాదు.

నేను చెయ్యను. నన్నావహించిన రాక్షసి, నన్నువొదలని యీ పికాచి, దీన్ని తగలేస్తాను. ఇంక తమించను. ఏం చెయ్యను ? ఈ మెదడును పగలగొట్టి తునకలు చేస్తే ? కాదు. ఇంక ఆహారం, సంచారం సమాప్తి. తపోగ్నితో యీ యింద్రియాల్ని కాల్చి మాడుస్తాను. నా గానం ముగిసింది. ఇంక ఒక్కగీతమూ వెడలనీను. కొండశిఖరానికి తోవతియ్యి. నన్ను తాకకు. మాట్లాడుతో ముందు నడు, రాధా.

మళ్ళీ ! మళ్ళీ ! నన్యసించినా, కళ్లు పొడిచినా అరణ్యదాస్యత చేసినా, యీ పశువు యీ రాక్షసి వొదలవా భూతమా నన్ను ! నిన్ను నాశనం చేస్తాను. ఎక్కడ దాక్కున్నావు ? మెదడులోనా, నరాల్లోనా, హృదయంలోనా, నశించావురా, యీ నాటినుంచి వదిలిపో. పోవా ? నిన్ను అగ్నిలో మాడ్చి భస్మం చేస్తాను.

రాధా ! మాట్లాడవా ? ఎట్లా పరిహారం చెయ్యను ? మరణిస్తేమాత్రం నన్ను వొదులుతుందా యీ జాడ్యం ?

రాధా ! నీ చిన్ని పాదాలు తాకనీ. నీ పాదా లేవీ !

[వెలికాడు-యశోద తప్పకుండాోంది. ఆమె అందక, ముంగునినడిచి ఆగాధంలోకి జారిపడ్డాడు.]

యశోద

అయ్యో ! అయ్యో !

ఎంతపిచ్చవని ! అయ్యో ! పోనీ నా దేహాన్ని మీకే, మీ గానానికే అర్పించేదాన్ని కద !

(కిందికి చూస్తూ) మాంసపు ముద్ద. ఎంత మాధుర్యం ! ఎంతఆధిక్యం ! ఆ కంఠమూ మాధుర్యం యేమైనాయో !

వీ ! నాకుచ్చ శీలంవల్ల యెంత ఔన్నత్యాన్ని చేధ్వంసం కాను.

చలంగారి నాటకాలు

చిత్రాంగి

చిత్రాంగీ సారంగధరుల ప్రణయగాథ.

వెల 1-8-0

త్యాగం

పాతివ్రత్యాని కాక పరీక్ష :

వెల 1-8-0

మంగమ్మ

ఒకరి తప్పు ఒకరితోనే పోదు. సంతానానికి

కూడా చుట్టుకుంటుందనేది కథావస్తువు.

వెల 1-0-0

శశాంక

వెల 1-0-0

సత్యం - శివం - సుందరం

[నాటికలు]

వెల 1-4-0

చలంగారి రచనలు

...

1. అరుణ	...	0-12-0
2. మైదానం	...	1- 0-0
3. బ్రాహ్మణీకం	...	0-12-0
4. హంపీ కన్యలు	...	0-12-0
5. దైవమిచ్చిన భార్య	...	1- 8-0
6. స్త్రీ	...	2- 0-0
7. విడ్డల శిక్షణ	...	1- 8-0
8. పాపం	...	0-12-0
9. కన్నీటి కాలువ	...	0-12-0